

P 1090 (3)

OSZK HIRADÓ

XVIII. ÉVFOLYAM 3-4. SZÁM,
1975. MÁRCIUS - ÁPRILIS

1975 JUN 24

3-4

T A R T A L O M

- 53 GARAI Gábor: Új kor nyitánya
54 RÁCZ Aranka: A 30 éves évforduló Ünneplése

KRÓNIKA

- 56 OSZK események. Összeáll. Somkuti Gabriella

MUNKÁNKRÓL KÉRDÉSEINKRŐL

- 60 FERENCZY Endréné: Az időszakos kiadványok feldolgozásának tervezete összefüggésben a feldolgozás általános munkaszervezeti reformjával
66 BIRKÁS Endre: Állományunkba került Semmelweis doktori disszertációja
67 WIX Györgyné: "Állománymegóvás"
69 VEKERDI József: Könyvküldés Mongóliába
70 KOSTYÁL István: Kültűzik a fölőspéldány-raktár egyik része

MULTUNK ÖRÖKSÉGÜNK

- 71 BERLÁSZ Jenő: Hogyan lett a Széchenyi Országos Könyvtárból Magyar Nemzeti Múzeum?

IFJUSÁGI FÓRUM

- 77 ifj. NAGY Zoltán: Gondolatok egy "műhely lehetőségéről az OSZK fiatal könyvtárosai és szakemberei számára

KINCSEINK

- 81 BETHLEN Béla: Néhány szó Budai Ésaías atlaszáról

TÁJÉKOZÓDÁS

- 82 GERŐ Zsoltné - SZINAINÉ László Zsuzsa: Bővül tevékenységünk a nemzetközi tudományos és műszaki információs rendszerben
84 KÄFER István: Nemzetiségi könyvek

KÖNYVTÁRUNK ÉLETÉRŐL

- 87 Az OSZK közművelődési feladatai
89 A pártszervezet hírei
90 A szakszervezeti hírek
94 A KISZ hírei
94 GERGŐ Judit: Pinceklubunk vendége
95 PEHÁRTZ Lőrinc: "Én egy analfabéta vagyok"
96 PÓCSINÉ Munkácsi Gabriella: Kamara-kórus hangversenye

OSZK HIRADÓ

Az Országos Széchenyi Könyvtár pártszervezetének és szakszervezetének lapja.

XVIII. ÉVFOLYAM 3-4. SZÁM
1975. MÁRCIUS - ÁPRILIS

Felelős szerkesztő:

N. RÁCZ ARANKA

Főszerkesztő:

NÉMETH MÁRIA

A Szerkesztő Bizottság tagjai:

FARAGÓ LÁSZLÓNÉ,

FERENCZI ENDRÉNÉ,

GYULAI ÁRPÁD,

SOMKUTI GABRIELLA,

SÖVÉNYHÁZY CSILLA,

VEÖREÖS ENIKŐ,

WIX GYÖRGYNÉ

Szerkesztőségi titkár:

RÉVAY RITA

A szerkesztőség címe:

BUDAPEST VIII., Múzeum u. 3.

Telefon: 135-244

Postacím: 1827 Budapest

Felelős kiadó:

GYULAI ÁRPÁD, az OSZK

Szakszervezeti Bizottságának titkára

Készült az Országos Széchenyi Könyvtár sokszorosító üzemében
Munkaszám: 75/309
Budapest. V. Guszev u. 1.

Fel. vez. ROSTA LAJOSNÉ

A borítólapon

Reich Károly rajza

ÚJ KOR NYITÁNYA

Kapuk nyiltak, csukódtak
országos léghuzatban.
Őn-vérében merült el
a megbocsáthatatlan.

A had üledékén még egy utolsó akna kivirágzott...

Temesd el azt a szétzúllott világot!

Nézd: csupa bűn, csupa rom,
Mig jobb napod ígérete serken
április-ápolta rügyekben,

csak néhány döbbszent szempár mereng a beomló partokon.

Építsd fel házad bár a megmaradt kövekből,
mégsem lesz az a régi.

Verj bár a híd-roncsból új hidat, egy szögét se cseréld ki,
de többé az sem a régi.

Más vállak tartják, más habarcsok kötik e kort,
nincs út visszatérni.

Múltad csak úgy lesz hagyaték s tamulság,
ha ki tudsz belőle lépni.

Tavasz, tavasz, Napkelet fia hozták kormosan, véresen,
Nem volt bűvös királylány, de mint álomi húgod
ifjú s szeplőtelen.

Még dörgötte a fegyver. Büntudat s szorongás képében
álltál az új elébe;

csak remélni merted, hogy fölfelé visz az út
nem a mélybe. -

De tavasz, tavasz volt, fölszállt a füst, és
oszlott a gyöttelelem.

Új kor nyitánya volt - tudod -, ma már történelem.

Határ, mint Heraklész oszlopa, és törvény,
akár a gravitáció.

Szabálya, szétfolyt a hajszálerekben, -
már meg nem másítható.

Tüprengtél olykor: véletlen ajándék,
vagy görögtűz, tapsvihár, térzene?
De Ünneped mélyén izzik a dúsabb igazság:
mászaj-sors alkonya;

Magad gyarapító tetteid kezdete.

Üzérek, merénylők, önös kis basák után
vedd végleg birtokodba
egyetlen léted talapzataként. -

Belőle magasodva

emelt fővel állhatsz e viharvert földön -
jöjjön akármi.

Gerinced: közös rend erkölcsse segítsen
emberül megállni.

(Garai Gábor)

A 30 ÉVES ÉVFORDULÓ UNNEPLÉSE

Április 4-e megünneplésére az idén különös gonddal készültünk. Tartalmas, szép ünnepséget készített elő a könyvtár pártvezetősége, szak-szervezete és a KISz, amelynek az alkalomhoz méltó környezetet biztosított a Közalkalmazottak Szakszervezete Központi Székháza. Az ünnepségre és az utána következő táncos szórakozásra szépkitelű meghívót kaptak a könyvtár dolgozói.

Jóború Magda főigazgató elvtársnő közvetlen, személyes hangvé-
telű megemlékezése felidézte az 1945-öt már felnőttként megért korosztály-
ban annak a felismerésnek örömét, hogy új korszak születésének vagyunk tanúi
és egyben részesei.

Vele egyetértve hallgattuk bizalommal teli szavait a fiatalok-
ról, akikre most, mint a 30 év előtti fiatalokat folyamatosan felváltó nem-
zedékre tekinthetünk. Az idősebb generáció tudja, hogy a felelősség nagyobb
fele az övé. Többek között felelős azért is, hogy a fiatalok felkészüljenek
a stafétabot átvételére. Jólesett hallani az emberközélebről hangzó, szólamok-
tól mentes, őszinte szocialista meggyőződésből fakadó ünnepi megemlékezést.

Élményt adó volt az ünnepi műsor is. Köszönet érte a KISz szer-
vezetnek. Énekarunk szép műsorral és jól kidolgozott előadással örvendez-
tette meg a hallgatóságot. A könyvtár 30 éves történetéből felvillantott
dokumentum-mozaikok - a megelevenített krónika - lírai vá melegedett helyen-
ként, főként azok számára, akik a történeteket megélték.

Az ünnepség keretében ismertette Óvári Sándor, a pártszervezet titkára, az MSZMP XI. kongresszus és hazánk felszabadulásának 30 éves évfordulója alkalmából vállalt munkafelajánlások teljesítését.

E szép és tartalmas ünnepségről könyvtárunk dolgozói közül sokan hiányoztak, E tényt lehet magyarázni, indokolni, de vitathatatlan marad, hogy a gondosan előkészített ünnepség több érdeklődést és nagyobb számú részvételt érdemelt volna, még olyan körülmények között is, ha ünnepnapok közé, hasznosítható szabadnapokra esett.

A műsor után tánccal, büfével egybekötött szórakozás következett a Horizont zenekar közreműködésével. Sajnos, ezen sem vettek sokan részt és talán épp azok hiányoztak, akik e táncos összejövetel megszervezését leginkább szorgalmazták

R.A.

Kass János rajza

KRÓNIKA

Könyvtárunk Vezetői Tanácsa február 20-i ülésén Somkuti Gabriellának, az Igazgatási Osztály vezetőjének előterjesztésében megtárgyalta az OSzK 1974. évi beszámoló jelentését és 1975. évi tervét. A Vezetői Tanács mind a beszámolót, mint a munkatervet - kisebb módosításokkal - jóváhagyta és hozzájárult a végleges szöveg kiadásához.

A március 6-i ülésen a Vezetői Tanács dr. Ferenczy Endréné főosztályvezető előterjesztésében "Az időszakos kiadványok feldolgozásának tervezete, összefüggésben a feldolgozás általános munkaszervezeti reformjával" c. témát tárgyalta meg. A Vezetői Tanács elismeréssel fogadta az előterjesztést, mely az első koncepciózus és konkrét javaslat a könyvtár egyik legsúlyosabb problémájának a megoldására. (A témát lapunk más helyén részletesen ismertetjük.) A Vezetői Tanács az alábbi határozatokat hozta:

1.) A munkaszervezet ésszerűsítése érdekében és az újonnan jelentkező követelményekkel összhangban 1976. január 1-től

a) a kötelezpéldánygyarapodás gyűjteményi és feldolgozási irányítását a könyvek, periodikumok és a csoportos feldolgozásra kerülő anyag tekintetében egységesen átveszi a Gyarapítási Osztály;

b) a jelenlegi Hírlapfeldolgozó Osztály önállósága megszűnik és a Katalógizáló Osztályba beolvadva, annak dokumentum-típus alapján meghatározott feldolgozó részlegét alkotja.

2.) A feldolgozási formák egységesítése az OSzK hagyományos gyűjteményhatárainak módosítását igényli. Ezért 1976. január 1-től

a) a nem folyóirat jellegű időszakos kiadványok élő címei folyamatosan a periodika-gyűjteményben kerülnek feldolgozásra és raktározásra;

b) a csoportos feltárássra kerülő anyag kategóriái kibővitendők az ide tartozó időszakos kiadványokkal. 1975. folyamán újabb vizsgálatot kell végezni annak eldöntésére, hogy a kibővített csoportos anyag kezelése és a törzsgyűjteményi katalógusok számára történő feldolgozása a Kisnyomtatványtár vagy az I. főosztály (Katalógizáló ill. Raktári Osztály) keretében történjék-e.

3.) A periodika-gyűjtemény teljes rekatalógizálása, az egyszeri feldolgozás elve alapján, 7 évre tervezett ütemezésben, az igényelt létszámfejlesztéssel 1976. január 1-től megkezdődik.

Ugyanezen az ülésen került megvitatásra dr. Paikossy György főosztályvezető: "Javaslat a Társadalomtudományi Információs Rendszerben való részvételre" c. előterjesztése. Ismeretes, hogy az OSZK, mint a magyar nyelv- és irodalom-, valamint történettudomány legteljesebb hazai gyűjteményének őrzőhelye, az említett tudományterületeken szakkönyvtári funkciót kíván ellátni. E funkcióknak szervesen bele kell illeszkednie a most országosan kialakulóban lévő Társadalomtudományi Információs Rendszerbe. Az előterjesztés, melynek bővebb ismertetésére még visszatérünk, részletesen tárgyalta az ellátandó tudományterületet, a rendelkezésre álló dokumentumbázist, valamint a szükséges intézkedéseket. Ennek, valamint a Vezetői Tanácsban lefolyt vitának alapján készült el "A szakirodalmi információ feladatai a magyar irodalomtudomány, a magyar történettudomány és a magyar nyelvtudomány területén" c. előterv, melyet a Kulturális Minisztériumba terjesztettünk fel.

A Hungarika Koordinációs Bizottság 1974. december 19-én ülést tartott, melynek napirendjén a szomszéd államok magyar nyelvű könyvkiadása és az OSZK ezzel kapcsolatos bibliográfiai tevékenysége, valamint a zeneművek beszerzésénél alkalmazott hungarika-szemponatok szerepeltek. A bizottság állásfoglalásában kimondta a Bibliográfiai Osztály Hungarika munkaállomásán lévő hungarika katalógusok és nyilvántartások fenntartásának és továbbfejlesztésének szükségességét, különösen a Hung.1. (magyar nyelvű kiadványok) vonatkozásában. Döntött a bizottság a hungarika ciklusbibliográfiák kiadásának ügyében is. A zenei hungarikumok tekintetében a bizottság a beszerzés volumenének növelését látta szükségesnek, a deziderálás kiterjesztésével ill. könyvtárközi kooperáció bekapcsolásával.

ÖSSZEÁLL. SOMKUTI GABRIELLA

SZERVEZETI VÁLTOZÁSOK

A Gazdasági Hivatal műszaki csoportját 1975. március 1-i hatállyal Műszaki és Fenntartási Osztállyá szervezték át.

Az Országos Gyarapodási Jegyzék, mint önálló szervezeti egység megszűnt. Négy fővel csökkentett létszáma a Könyvek Központi Katalógusa Osztályába olvadt be.

A Posta-részleg a IV.Főosztály korábbi kettéválása után az V.Főosztály szervezetébe került. Közvetlen irányításával a Nemzetközi Csoporszolgálat vezetőjét bízták meg.

A Vezetői Tanács határozata értelmében a Hírlapfeldolgozó Osztály önállósága 1976. január 1-től megszűnik és beolvasztást nyer a Katalógizáló Osztályba. Ettől az időponttól kezdve a Katalógizáló Osztály dokumentum-típus alapján meghatározott feldolgozó részlegét alkotja.

MEGBIZÁSOK, FELMENTÉSEK

Dr. Kondor Imréné osztályvezetői besorolásban a Könyvek Központi Katalógusa Osztályának vezetésére kapott megbizást.

Mészáros Pálnét, gazd.adm. osztályvezetői besorolásban a Műszaki és Fenntartási Osztály vezetésével bizták meg.

Rakovszky Istvánné gazd.adm. osztályvezetői besorolásban a Pénzügyi és Számviteli Osztály vezetésére kapott megbizást.

Mayer Jánost, csoportvezetői beosztásban a Könyvkötészet vezetésével bizták meg.

Dr. Faragó Lászlónét, a Katalógizáló Osztály vezetőjét - saját kérésére - a Hírlapfeldolgozó Osztály vezetésére kapott ideiglenesen megbizása alól felmentették.

SZEMÉLYI HIREK ÉS VÁLTOZÁSOK

KITÜNTETÉSEK

A Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsa, hazánk felszabadulásának harmincadik évfordulója alkalmából Dr. Jóboru Magda, könyvtárunk főigazgatója, az UNESCO időszakos elnöke részére a MUNKA ÉRDEMREND arany fokozata kitüntetést adományozta.

A Kulturális Miniszter a harminc éves felszabadulási ünnepségek alkalmából dr. Bata Imre irodalomtörténésznek, könyvtárunk tud. főmunkatársának a JÓZSEF ATTILA DIJ II. fokozatát adományozta.

UJ MUNKATÁRSAINK

Dr. Bardócz Antal főkönyvtáros/Főlépéldány Központ, Bartók Péter könyvtáros II./Főlépéldány Központ, Bóday Pálné/KKK, Bodrogi Jánosné/GH, Eckstein Tibor könyvtáros II./Nemzetközi Csere, Előd Béla könyvtári raktáros/Raktári Osztály, Farkas Ottó kiemelt szakmunkás/GH, Greguss Sándor könyvtári raktáros/Raktári Osztály, Halász Iván nyomdai szakmunkás/Sokszorosító, Horváth Pál szakmunkás/Hírlapkötészet, Jáger Judit könyvtáros II./Olvasószolgálat, Kalocsai László szakmunkás/Hírlapkötészet, Karácsonyi Rózsa könyvtári csoportvezető/KKK, Lévay Anna Mária könyvtáros II./Olvasószolgálat, Mártonffy Attila könyvtáros II./Nemzetk. Csere, Mohor Jenő tud. munkatárs/szolgálattevő a KM Könyvtárososztályához beosztva, Nagy Márta könyvtáros II./Katalógizáló Osztály, Oláh Éva könyvtáros I./Zeneműtár, Palkó István könyvtári raktáros/Raktári Osztály, Pehartz Lőrinc könyvtáros II./Kötelespéld. Szolg., Pekár Zsuzsa könyvtáros II./III. Főosztály, Ravasz Erzsébet könyvtáros II./ Hírlap feldolgozó Osztály, Sarlós Veronika könyvtáros II./KMK,

Sánta Mária könyvtáros I./Kiadványtár, Szalay Márta könyvtáros II./Olv.szol-
gálat. (A ⁺-tel jelzettek beosztási helye ideiglenes.)

ELTÁVOZTAK

Nyugállományba helyezéssel: Dr.Pergel Ferenc könyvtáros, Prágai Pálné
könyvtáros I.

Áthelyezéssel: Bálint Zoltánné előadó/Népművelési Intézet, Keresztury
János kisegítő I./Magyar Külker.Bank, Légrády András szakmunkás/KGM MTTI,
Majtényi Árpádné főkönyvtáros/BMEKK, Miklauzió Istvánné könyvtáros I./KISZ
Közp.Biz., Nagy Ildikó könyvtáros I./XIX.ker.Tanács, Pataky Magdolna könyv-
táros I./Földtani Intézet.

Munkaviszonyuk megszűnt: Bem Zsuzsa könyvtáros II. Fenyősy Antónia könyv-
táros II., Gólya József kisegítő II., Méhész Tamásné előadó.

Elbocsátást nyert: Oláh Béláné könyvtáros II.

ÁTSOROLÁSOK

Osztályvezetőhelyettes: Gajtkó Éva

Könyvtári csoportvezető: Divényi Pálné, Froemmel Károlyné

Tud.munkatárs: Papp Ferencné, Sipos Márta, dr.Szabad Györgyné

Főkönyvtáros: Ecsedy Judit, dr.Fináczy Ernőné, Gál Ágnes, Gazdag Miklós-
né, Karakas Péterné, Pócsy Árpádné, Szinyákovich Györgyné, Vízolyi Gyuláné,
Wolf Magdolna.

Könyvtáros I.: dr.Borsányi Ferencné, Buzás János, Csákvári Elekné, Gál
Julianna, Ispánki Ferenc, Kopcsay Zsuzsa, Pál Ágnes, Simon Jánosné, dr.Tóth La-
josné.

Könyvrestaurátor II.: Holtzingeré Farkas Csilla

+

Csoportvezető: dr.Lakatos Lászlóné

Főelőadó II.: Jánka Józsefné

Műszaki ügyintéző II.: Dr.Debulay Imréné

Könyvtári raktárvezető: Barsin József

Kiemelt szakmunkás: Schmidka Ferenc

Szakmunkás: Pusztai Istvánné

Kisegítő I.: Barnaföldi Gábor

Könyvtáron belüli áthelyezések: Farnady Livia/ISBN Iroda, Fodor Vincéné/
Restauratori Laboratórium, Gazdag Miklósné/Igazgatási Osztály, Papp Ferencné/
Katalogizáló Osztály, dr.Szabad Györgyné/Hírlapfeldolgozó Osztály, Zölde Kor-
nélia/Könyvtárközi Kölcsönzés.

(Lezárva: 75.04.01.)

Összeállította: Hernádi Dénes

MUNKÁNKRÓL KÉRDÉSEINKRŐL

AZ IDŐSZAKOS KIADVÁNYOK FELDOLGOZÁSÁNAK TERVEZETE ÖSSZEFÜGGÉSBEN A FELDOLGOZÁS ÁLTALÁNOS MUNKA- SZERVEZETI REFORMJÁVAL

A Hírlapfeldolgozó Osztály jelenlegi szervezeti formájában 1971-ben alakult. Létrejötté egybekapcsolódott a régi, dokumentumtípus alapján egységként kezelt Hírlaptár munkaterületeinek funkcionális szétosztásával, a periodikumokkal kapcsolatos gyarapítási, raktározási és olvasószolgálati teendőknek a könyvtár megfelelő részlegéhez való áttelepitésével. A munkafolyamatok alapján történő funkcionális egységesítés egyedül a feldolgozási munkaterületen nem valósult meg.

Az elmúlt évek tapasztalatai alapján azonban bebizonyosodott, hogy a gyűjteménnyel kapcsolatos feladatok részekre tagolása önmagában, a feldolgozási munkamenet három évtizede kialakított és azóta lényegében változatlan keretei között, nem hozhatott lényeges előrelépést. Sőt, a kapcsolódó munkaterületek leválasztása és más osztályokhoz való csatolása a továbbra is hagyományos keretek között végzett feldolgozó munkában egyre több nehézséget és ennek következményeként, kényszermegoldásokat, megbizhatatlan nyilvántartásokat eredményezett /kettős kardexelés, kötetési előkészítés és kötészeti egységek visszavezetése az olvasói igénykielégítéseknek az állománytól és a részletes nyilvántartásoktól való különválasztása stb./ Az elmúlt években a feldolgozó munka területén is történtek ugyan bizonyos szervezeti átalakítások és szabályozások, mindezek azonban a munkafolyamatok hagyományainak megváltoztatásához és a munka eredményének, a nyilvántartásoknak pontosításához nem bizonyultak elegendőnek.

A hírlaptári gyűjtemény feltárásának évtizedek során felgyülemlett hiányosságai, következetlenségei többségükben objektív körülményekre, nehezen elhárítható adottságokra vezethetők vissza.

Jelenleg azonban már a gyűjtemény pontos adatokra épülő, megbízható feltárásának egyre égetőbb szükségességét indokolja, hogy

- a többségükben unikális példányok forgalmazásának biztosítása a katalógusokban szereplő jelenlegi állományadatok alapján már a legnagyobb erőfeszítésekkel sem oldható meg;

- a kurrens és retrospektív sajtóbibliográfiai regisztrálás - mint a magyar nemzeti bibliográfiai rendszer fehér foltja - a nemzeti könyvtár elsőrendű feladatai közül nem halasztható tovább;
- a könyvtár vári, új épületében való méltó működése elengedhetetlenné teszi - a könyvek szolgálati katalógusának rekonstrukciója mellett - a periodika-gyűjtemény megfelelő színvonalu feltárását;
- az új gyarapodás feldolgozása a régi katalógusrendszer hiányosságai mellett /éppen a periodikumok folyamatosságára való tekintettel/ nem emelhető korszerű, a hazai és nemzetközi információszolgáltatás megkívánta követelmények szintjére.

Az előzmények ismerete és a célkitűzések meghatározása együttesen kényszerít annak a felismerésére, hogy a hírlaptári gyűjtemény rendezésének kérdése nem vizsgálható elszigetelten, vagyis

- nem szűkíthető pusztán a meglévő katalógusok rekonstrukciójára,
- nem oldható meg egyetlen részlegre, a jelenlegi Hírlapfeldolgozó Osztályra korlátozottan,

hanem általános munkaszervezeti reformot tesz szükségessé.

A reformtervnek két, elsődleges szempontot kellett szem előtt tartania:

- a.) a szervezetet és a munkamenetet hosszú távra kívánja meghatározni oly módon, hogy a menetközben felmerülő szükséges módosítások ne igényeljenek alapvető átszervezést és a nyilvántartások ismételt elkészítését, tehát a könyvtár új vári szervezeti és elhelyezési keretei között is alkalmazhatók legyenek.
- b.) a periodikumok kezelésének /gyarapítás, feldolgozás, raktározás, forgalmazás/ módját a kapcsolódó dokumentumtipusok /könyvek, kinyomtatványok/ kezelésével összhangban alakítsa ki.

A nemzeti anyag /kötelesepéldányok/ gyarapodásának korszerű feltárása - az ISBN-ISSN kategóriái, az MNB gyűjtőkörének módosulása, az eltérő követelményű cimleírási szabványok miatt - felveti az OSzK-ban kialakult hagyományos gyűjteményhatárok módosításának szükségességét. A kötelesepéldányok három, jelenleg gyakran elmosódó kategóriájának /könyvek, időszakos kiadványok, "csoportos anyag"/ egységes szempontu irányítása és feldolgozása központi irányítóhely kialakítását igényli /Gyarapítási Osztály/. Ennek a részlegnek a feladatává kell tenni az OSzK teljes kötelesepéldány-gyarapodásának /egyelőre az aprónyomtatványok, térképek és zeneművek kivételével/ naprakész kezelését és továbbítását. /Példányszám-meghatározás, nyilvántartás, jelzetadás, irányítás/. Az irányítóhelyről indított feldolgozás a dokumentumtipusok alapján elválasztott 4 párhuzamos futószalag feladata:

1. teljes feldolgozást igénylő monografikus könyv
2. egyszerűsített feldolgozást igénylő könyv /jegyzet, tankönyv/
3. csoportos feldolgozást igénylő könyv /jelenleg a Kinyomtatványtárban/ és periodikumok /jelenleg részben a Kinyomtatványtárban, részben a Hírlaptárban/

4. teljes feldolgozást igénylő periodikum:
A reformterv a jelenlegi munkamenethez képest bizonyos

A./ szervezeti

B./ gyűjtemény-határterületi

C./ raktározási ill. jelzetrendszerbeli
változtatásokat igényel.

A./ Szervezeti változások

1.) A Gyarapítási Osztály a kötelesspéldány-gyarapodást a Kötelesspéldány Osztálytól naponta, gyűjteményi irányítás nélkül, egységesen 2 példányban vegye át és az OSZK gyűjteményi- és példányszám-szempontjainak érvényesítéséről maga gondoskodik. Ezzel egyidejűleg, a gépesített feldolgozás egyik terméként, a kötelesspéldányok leltári nyilvántartásának feladatát is vállalja. Munkaterülete tehát kiszélesedik: a törzsgyűjtemény irányító központjává alakul.

2.) Indokolt, hogy a feldolgozási munkafolyamat egyetlen osztály szervezeti keretében történjék, amelynek un. "monografikus könyv" részlege az 1.-3. futószalag, "időszaki kiadvány" részlege a 4. futószalag feldolgozási és katalógusszerkesztési teendőit látja el. Ebben a formában az osztály vezetése egy kézben összpontosul, a jelenlegi elhelyezési adottság azonban két osztályvezetőhelyettes irányító munkáját teszi szükségessé.

B./ A gyűjteményhatárok változásai.

1.) A jelenleg könyvgyűjteményben feltárt és raktározott nem folyóiratjellegű időszakos kiadványok /évkönyvek, naptárak, egyetemi acta-k, iskolai értesítők stb./ élő címei folyamatosan átkerülnek a periodikumok gyűjteményébe és katalógusába. [A kurrens anyag áthelyezése a munka tervezett szakaszában kompromisszumos megoldással valósítható meg: az egyes címek címleírását a könyvek katalógusa 1975-tel lezárja és utal a folytatásra. Az 1976. évi kötetek már a periodika-katalógusban, annak címleírési szabályai szerint (és az előzményre visszautalva) kerülnek feltárássra. A periodika-anyag rekatalógizálásának befejezése után kerülhet sor valamennyi könyvgyűjteményünkben szereplő időszakos kiadvány címleírásának a periodika-katalógusba történő beosztására.]

2.) A Kisnyomtatványtár un. "csoportos" állománya az új olvasói katalógus megindításának időpontjától folyamatosan - és a későbbiek során "holt" anyagával is - kerüljön vissza a törzsgyűjteménybe, amelynek valójában szerkesztését alkotja. Ezáltal megszűnik a periodikus és monografikus "csoportos" anyag gyűjtésének jelenlegi kettőssége: egy-egy intézmény efemer kiadványai alkothatnak feltárási csoportokat. A testületek alapján készített csoportos címleírások - mind a könyv-, mind a periodikum jellegű efemer kiadványok vonatkozásában - a megfelelő katalógusokban szerepeltetve a teljes törzsellomány feltárássának hiányosságát szüntetnék meg.

C./ Raktározási ill. jelzetrendszerbeli változások

1.) Kialakítandó a periodikumok új jelzetrendszere, külön a teljes feltárást és külön a csoportos feltárást igénylő sajtótermékekre vonatkozóan. Az új jelzetrendszer változatlanul nagyságkategóriákra épülne, azonban az azonos címek valamennyi példányát ugyanazon jelzeten szerepeltetné és így lehetővé tenné - a várí raktári rendszerrel összhangban - a példányok egymás mellett történő raktározását, a kiszolgálás meggyorsítását. Ugyancsak egyszerűsítést jelent a feldolgozásban is: a katalógusokban valamennyi példányt egyetlen cimleírás képviselhet.

2.) Mind a könyvek, mind a periodikumok jelzetrendszere módosítást igényel annak céljából, hogy a raktári jelzet és a leltári szám azonosává válják. A megvalósítás első szakasza, a gépesített feldolgozás ütemezésével összhangban, a kötelepéldányok jelzetkategorióit érinti. Ezzel a hagyományos, visszakeresésre alkalmatlan leltározás fokozatosan megszüntethető és a leltári nyilvántartás a gépesített feldolgozás egyik termékeként állhat rendelkezésre.

A munkaszervezeti reform mind a könyvek, mind a periodikumok gyűjteményében racionalizálást, tisztább profilu gyűjtési és feldolgozási szempontok érvényesítését, az információszolgáltatás kapcsolódó területeivel való nagyobb összhangot eredményez. A könyvgyűjteménnyel kapcsolatos munkamenet az MNB gépesítési rendszertervével összefüggésben kerül kidolgozásra. Ezért a jelen tervezet a továbbiakban csak az időszakos kiadványok feldolgozási kérdéseivel foglalkozik.

Az időszakos kiadványok feldolgozásának munkamenete olyan folyamat kialakítását jelenti, amely analóg módszerekkel és azonos értékű nyilvántartásokat eredményezve alkalmazható mind az újonnan induló /élő/ periodikumok, mind a régi állomány feltárásában. Mindkét kategóriánál egységes szempontnak tekintendő

- az új jelzetrendszer bevezetése /ld.I./C.pont/
- a teljes és csoportos feldolgozást igénylő periodikumtipusok szétválasztása /ld.I./B.1.pont/
- a dokumentumok egyszeri feldolgozásának megvalósítása.

Az egyszeri feldolgozás az egyes címek valamennyi bibliográfiai és állományadatát /ill. azok változásait/ részletesen regisztráló alapkatalógusban történik, (a későbbiekben - amennyiben szükséges - gépesített feldolgozásra alkalmas adatlappá átalakítható), amelynek adatai - mechanikus kiemeléssel és leírással - szolgáltatják a szükséges adatokat.

- az olvasói katalógusok,
- a raktári nyilvántartás,
- az éves kurrens /későbbiekben kumulatív/ ill. retrospektív sajtóbibliográfiai ciklusok,

- az új indulású periodikumok MNB-be való közlése,
- a nemzetközi információs rendszerekbe való jelentés (IKARSz), ISDS)
- a külföldi folyóiratok központi katalogusa számára.

A hírlaptári gyűjtemény katalógusainak rekonstrukciója - a fentebb részletezett követelmények alapján - nem képzelhető el a könyvek szolgálati katalógusánál alkalmazott rekonstrukcióval azonos módon. A meglévő nyilvántartások különböző szempontu vizsgálata arra a megállapításra vezetett, hogy a rekonstrukció alapkövetelményének tekinthető, megbízható bibliográfiai és állományadatokat tartalmazó nyilvántartás a hírlaptári gyűjteményben nem létezik. Így a katalógusok bármilyen szempontu javitgatása nagy munkaerő-ráfordítást igényel és csak félmegoldást, nem teljességében hiteles adatokat eredményezhet, továbbá a szükséges munkamódszerbeli és gyűjteményhatárterületi változtatások a rekonstrukció teljesen eltérő menetébe nem illeszthetők be.

Végleges eredmény csak a teljes gyűjtemény autopszia alapján történő rekatalogizálásától várható.

A rekatalogizálás munkafolyamatában egy cím valamennyi példánya egyszerre kerül feldolgozásra. A kollacionálás feladata egyben a csonka sorozatok összevonása ill. egymással történő kiegészítése és a példányszám-szabályzat alapján meghatározott számú teljes sorozat kialakítása. /A fennmaradó csonka sorozatok selejtezendők ill. más könyvtárnak átadhatók./ Ezzel megszűnik az azonos címek tekintetében az indokolatlan példányszámú sorok gyűjtésének jelenlegi gyakorlata, így a feldolgozás, kiszolgálás és a raktári férőhely szempontjából is kedvezőbb helyzet alakulhat ki. Ugyanezt a célt szolgálja az új jelzetrendszernek megfelelő átszámozás is. /ld. I./c./1. pont/ Az újonnan kialakított, legteljesebb első példány alapján készülő címleírás az alap katalógus számára valamennyi, a további nyilvántartásokhoz is szükséges adat rögzítését jelenti:

- a./ A dokumentum bibliográfiai adatait ill. azok változásait írja le./Az új magyar periodika-címleírási szabvány hiánya miatt a jelenlegi OSzK-címleírási gyakorlatot a készülő nemzetközi szabvány követelményeihez közelítve/
- b./ a cím valamennyi példányának állomány-adatait - példányonként csoportosítva - részletezi.

Az alapkatalógusról folyamatosan - a szükséges adatok kiemelésével és csoportosított átmásolásával - készíthetők el a többi nyilvántartáshoz szükséges leírások /olvasói katalógusok sokszorosított leírása, sajtóbibliográfiai ciklusok, IKARSz, új címek esetében MNB./

A feldolgozás munkája egybekapcsolódik az állományvédelmi köttetéshez szükséges előkészítéssel, valamint a még állományvédelmi mikrofilmezésre nem került /elsősorban 1950 után megjelent/ hírlapanyag mikrofilmezésre történő előkészítésével. /A jelenlegi munkamenetben a feldolgozás, a régi állomány köttetése és a mikrofilm-előkészítés - az anyag többségénél - egymástól függetlenül, párhuzamosan folyik és külön munkaerőket köt le./

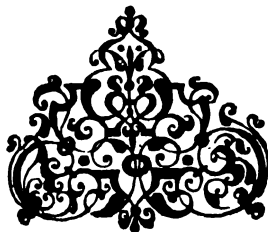
Ugyancsak összevonható az egyes címek rekatalogizálása a Gyarapítási Osztályról indított retrospektív hiánykiegészítés feldolgozásával.

A rekatalogizálás munkamenete az új, korszerű nyilvántartások létrehozatala mellett egyben újabb állományrevíziót is jelent. Megoldásában természetesen biztosítani kell, hogy a munka átfutási ideje alatt - az éppen feldolgozásban lévő címek rövid időre való kivonásától eltekintve - az állomány használata zökkenőmentes legyen /az átszámozáskor eddig még fel nem használt jelzetkategoriók meghatározása, az új olvasói katalóguscédulák eltérő színe, új típusú alapkatalóguslap stb. révén./

A Hírlaptár állománya jelenleg mintegy 38.000 cím, 185.000 kötetben. A rekatalogizálásra kerülő címanyag kiválasztásában első helyen a Magyarországon megjelent periodikumok szerepelnek /az élő címekkel kezdve/, ezt követik a külföldi megjelenésű sajtótermékek, majd a munka befejező szakaszában kerülhet sor a téri és segédkönyvtári példányok állomány-adatainak regisztrálására, valamint a jelenleg könyvkatalógusban szereplő nem folyóirat jellegű időszak kiadványok inkurrens címleírásainak átvételére.

A rekatalogizálás megindítása és az új munkaszervezet követelményeinek megfelelő további feldolgozás számos elméleti előmunkát elvégzését, szabályzat elkészítését teszi szükségessé. Ezek sorában a legfontosabbnak tekinthetők: a periodika-gyűjtemény gyűjtőkörének szabályozása /összefüggésben az ISSN bevezetésével/ és a gyűjtés alsó szintjének, valamint a teljes és csoportos feldolgozásra kerülő sajtótermékek kategóriáinak meghatározása; a gyűjtési példányszámszabályzat kidolgozása; a címleírásra, valamint az új katalógusok rendszerére vonatkozó szabályok írásos rögzítése; az új jelzetrendszer kialakítása. Mindezek után indulhat meg 1976-ban a tervszerűen ütemezett feldolgozó munka, melynek eredményeként 1981 végére a Széchenyi Könyvtár periodika-gyűjteményének új, a korszerű feltárási követelményeknek megfelelő katalógushálózata remélhető.

FERENCZY ENDRÉNÉ

ÁLLOMÁNYUNKBA KERÜLT SEMMELWEIS DOKTORI DISSZERTÁCIÓJA

A 32 oldalas, latin nyelvű nyomtatvány nem volt meg eddig állományunkban. Meglepő módon Petrik bibliográfiája sem közli, Szinnyi nem tartotta számon. Egy példányát, melynek címlapja a mi példányunktól lényegesen eltér, a Semmelweis Orvostörténeti Múzeum őrzi, ahová a Kiscelli Múzeum gyűjteményéből került: ugyanez a példány szerepel az ELTE könyvtárának katalógusában, s ennek a példánynak fotómásolatát közli Gortvay György és Zoltán Imre "Semmelweis élete és munkássága" c. könyve, valamint így közli Győry Tibor is, Semmelweis Összegyűjtött Munkáiban:

Tractatus
de
Vita Plantarum
dissertatio inauguralis
auctore
Ignatio Phil. Semmelweis
medicinae doctore
Vindabonae
Typis Caroli Ueberreiter
1844

A mi példányunk címlapja többet közöl, mint a fenti; indokoltnak látszik, hogy ezt tekintsük az eredeti, a disszertáció jellegére bővebben utaló címlapnak: "Dissertatio inauguralis sistens tractatum de Vita Plantarum, quam.... Universitate Vindabonensis publicae disquisitioni submittit Ignatius Philippus Semmelweis, Hungarus Budensis." Alatta: "In Theses adnexas disputabitur aedibus die 2. mensis Martii, anni 1844." Az impresszum annyiban tér el az előbbi től, hogy nem ad meg kiadási évet.

E példány a Főlöspéldány Központban bukkant fel egy 23 tagu, gerincén "Hysteria" címet viselő kolligatumban, ismét tanulságúul annak, hogy a Főlöspéldány Központ raktára milyen kincseket rejt még magában, s állománygyarapításunknak változatlanul milyen becses forrása.^x

Semmelweis életének és munkásságának méltatói közül a disszertációnak Benedek István "Semmelweis és kora" művében szentel legtöbb figyelmet; fordításban részeket közöl a műből, kimerítően kommentálja, de meglepő módon tévesen adja meg a címét: "Vita de plantarum in genere", amit így fordít: A növények szaporodása/!?. A "Vita de plantarum in genere" az értekezés első fejezetének a címe.

^xEgyébként a felfedezés érdeme Dörnyei Sándoré, aki a múlt év nyarán néhányadmagával a Főlöspéldány Központ egyik raktárában végzett munkálatok során bukkant rá, szerencsés módon végiglapozva a terjedelmes kolligátumot.

A disszertáció végén felsorolt tézisek egyike: "Nullum venenum in manu medic". /Semmi sem mérge az orvos kezében./ majdnem valamennyi életrajzíróját, Semmelweis munkásságával foglalkozót reflexióra csábít. Gyóry Tibor így ír: "Mily homlokegyenest ellenkező volt az eredmény, melyre Semmelweis később jutott. Hiszen éppen a "venenum", és pedig "in manu medici" - ez volt életmentő tanításának archimédesi pontja." Benedek István: "Csak utolsó téziséhez érdemes kommentárt fűzni. Semmelweis utóbb egész életét e tétel tagadásának szentelte." "...Később ennek a tételnek ellenkezőjét volt kénytelen bizonyítani, legalábbis a gyermekágyi láz koroktanát illetően" - olvashatjuk Gortvay György és Zoltán Imre könyvében.

De figyelmet érdemel még két tézise. "V. Omnis Medicus sit psychologus." /Minden orvos legyen lélekbuvár./ és "VI. Fons floritionis medicinae modernae in Anatomia querendum est." /A modern orvostan virágzásának forrása a korbontanban keresendő./

Semmelweist 1844 áprilisában avatták doktorrá. Érdemes megemlíteni, hogy avatási könyvében a következő bejegyzés található: "kijelenti, hogy nem kíván Bécsben maradni." Gortvayék ehhez fűzik hozzá: "Az emberiség szerencséjére ezt a szándékát nem valósította meg."

A disszertáció rendkívüli ritkaságát bizonyítja, hogy például nincs meg a British Museum könyvtárában, s nincs nyoma, hogy az utolsó évtizedek folyamán bukkant volna-e fel példány belőle külföldi árverésen. Pedig Semmelweisművek iránt az egész világon, tudvalevően, rendkívül nagy az érdeklődés; az "Aetiologie" 1966-ban 4.100 angol fontért kelt el egy londoni árverésen, a "Zwei offene Briefe" pedig 1970-ben Nyugatnémetországban 1.250 márkáért. A disszertáció ritkaságát természetesen az indokolhatja, hogy nyilvánvalóan rendkívül kis példányszámban jelent meg.

BIRKÁS ENDRE

"ÁLLOMÁNYPEGŐVÁS"

Mint minden valamirevaló könyvtártudományi szakcikket, ezt is szabályosan lehet kezdeni: "Már a régi ninivei könyvtárban is..." Sajnos, a folytatás kevésbé szabályszerű, mert ezuttal arról van szó, hogy már a ninivei könyvtárban is gondot okozott, hogy az agyagtáblák, különösen a keresettebbek, folyvást eltűntek. Jóval később, de sok évtizeddel napjaink előtt, Kuldora Károly is azt írta az első magyar könyvtártanban, hogy a könyvnek, az olvasónak a könyvtáros az első számú ellensége, mert az olvassa, viszi haza a legtöbb könyvet.

Erről az - ezek szerint - "haladó hagyományról" ugyan nem tréfálkozva kéne írni, mert a könyvtári folyosókon az a nézet terjed, hogy nagyon komoly problémává fejlődik a könyvek eltűnése. Nem csupán az "Elfújta a szél",

vagy a "Sorsunk és a csillagok" műfajába tartozó könyvekről van szó, hanem sok egyébéről is. Nyelvkönyvek helyén például szinte sehol nem lelni egyebet, mint legfeljebb a raktárrevíziós hiányórjegyet, mint annak dokumentációját, hogy ez a probléma nem teljesen újkeletű. Az olyan könyvek, mint Végh Antal futbalkönyve, ugyancsak első helyen szerepelnek a veszteséglistán, ez azonban megint csak nem meglepő, valaha, könyvkiadásunk kevésbé bőkezű korszakában a Kama Szutra vitte ezt a szerepet. Ami már új jelenségnek számít, az a komolyabb kiadványok hiánya. Így pl. a Társadalmi lexikon esett áldozatul, valószínűleg az egyre inkább divatba jövő őskutatásnak, amely különösen külföldre távozott rokonokkal rendelkező olvasóközönségünk újabb szenvedélye. De egyéb lexikonok - amelyek a könyvkereskedelmi forgalomba ma már beszerezhetetlenek - nem találhatók raktári helyükön.

A tréfás hangvétel ellenére a komoly témával kapcsolatban komoly kéréseim is vannak:

1/ Azokat a ki nem elégíthető kéréseket, amelyekről újkeletű, érvényes térítvény nincs a nyilvántartásban, kérjük a Gyarapítási Osztályra. E kérések birtokában - és tudva, hogy nem minden ki nem elégíthető kérés jelent valódi hiányt - bizonyos típusoknál mindent el kell követnünk a hiányok pótlására, s talán egy hányadnál nem is leszünk eredménytelenek.^x

2/ Az illetékesek a Várban gondosan - s a könyvtári dolgozók érzékenységre való tekintet nélkül - tervezzék meg a mindenkire kiterjedő ellenőrzést. Aki megsértődik azért, hogy egy könyvtár épületét elhagyva megnézi, mi van a táskájában, nyugodtan sértődjék meg és ne keresse fel újból könyvtárunkat, vagy ne jöjjön el könyvtárosnak. (Jelszavunk az a mondás legyen, amelyet egy neves bibliofil mondott valahol, hogy a régiségek és a könyvek romboló hatással vannak az emberek jellemére. Igen kiváló jellemek is megtántorodhatnak egyszer, ha egy kaphatatlan könyvhöz akarnak hozzájutni.) Természetesen nem csak az ellenőrzést kell megszervezni, hanem jó előre az olyan térítvényeket, amelyeknek egy szelvényével a legális kölcsönzést lehet igazolni.

3/ A jelenlegi szétszórt állapotban nehéz egyéb - a kölcsönzés megszorításával kapcsolatos rendszabályt javasolni. Talán még annyit, hogy az elvesztett könyvek ellenértékéért - aszerint, hogy első eset, vagy krónikus rendetlenség - progresszív térítési díjat kéne szabni, amely az érték sokszorosáig terjedhet. Háromjegyű térítési díj ellenében tán könnyebb lesz ellenállni, a minden könyvtáros által ismert baráti kérelmeknek /"Te igazán ki tudod kölcsönözni azt a Zilahyt, miért mondod, hogy ez szigorúan tilos, ennyit sem akarsz nekem megtenni.../, amely rendszerint elvesztett könyvet eredményeznek.

Végül pedig - már nem pontokba sorolva - úgy érzem, a leghatósabb gyógyír az a közszellem, amely mindenkiben álteti a tudatot, hogy a magyar kultúra gyűjteménye rá van bízva, ő is hozzájárul ahhoz, hogy a következő generáció is hiánytalanul kapja kézhez. Ez legtöbbünkben él is, csak annyira kell erősödnie, hogy aki valami helytelent lát, az ne röstelljen szólni,

x A hiányokra vonatkozó jelzéseket egy ideje már megkapja a Gyarapítási O.

ne érezze, hogy ő kellemetlenkedő "buzgó mócsing", hanem tudja, hogy társadalmilag fontos, amit ilyenkor mond.

WIX GYÖRGYNÉ

KÖNYVKÜLDÉS MONGÓLIÁBA

Az ulan-bator-i mongol Állami Könyvtár egyik munkatársa az elmúlt évben hazánkba látogatott, s a minisztériumban folytatott megbeszélései során felmerült az az óhaj, hogy a magyar nemzeti könyvtár segítse elő a Mongóliában dolgozó magyar vendégmunkások könyvellátását. A minisztérium felkérésének könyvtárunk Nemzetközi Csereszolgálata örömmel tett eleget. Mindenekelőtt megkérdeztük a mongol Állami Könyvtártól, mint régi cseretársunktól, hogy hajlandóak-e közreműködni az általunk kiküldendő magyar nyelvű anyag rendszeres kölcsönzésében. A mongol Állami Könyvtár messzemenő készséggel vállalta e szívességet. Hasonló készséget tanusított a közreműködésben ulanbator-i nagykövetségünk, amelyet külügyminisztériumunk útján megkerestünk: vállalták, hogy az ottani magyar dolgozók KISz-szervezetének bevonásával megszervezik a kölcsönzést. Ezek után a vendégmunkásokat kiküldő budapesti üzemektől megtudakoltuk a kinti dolgozók érdeklődési körét, s ennek figyelembevételével láttunk hozzá a kiküldendő anyag válogatásához. Magyar és külföldi szépirodalom, utleírások, politikai anyag, ismeretterjesztő művek és általános jellegű szakkönyvek szerepeltek a válogatásban, de nem feledkeztünk meg a kinti dolgozók gyermekeinek olvasmányigényéről sem. Raktári anyagunkban az említett szakcsoportokból - az ismeretterjesztő művek kivételével - gazdag anyag állott rendelkezésünkre, sőt a külföldi irodalom /mind szépirodalom, mind szakkönyvek/ magyar fordítását érthető módon kevés külföldi cseretársunk igényli, erre a célra viszont kitűnően felhasználhatók voltak e kiadványok is. /A takarékoság, a kötelespéldányokból visszamaradó könyvek célszerű felhasználása nem megvetendő szempont, mert könyvvásárlási keretünkől meglehetősen kicsi összeg jut a nemzetközi cserére./

A mongol kartársaktól természetesen nem várhattuk el, hogy a magyar könyvek cimleírását elvégezzék. Minden könyvhöz katalógus-cédulát mellékelünk két példányban: egyik a könyvtárban kerül felhasználásra, másikkól a magyar dolgozók részére állítható felhasználati katalógus. A cimleírást magunk végeztük, s e feladat alkalmas volt a gyakorlati szükséglet szabta módszer kialakítására. Abból az elvből indultunk ki, hogy cimleírásainknak mindenekelőtt az olvasók gyakorlati igényét kell kielégítenünk, s e cél érdekében mellőztük minden olyan adat felvételét, amely a cimleírás bibliográfiai szintű tudományos értékét bizonyára fokozza, de az olvasót nem segíti elő a kívánt mű megtalálásában /szerzők életrajzi adatait, utószóírók

nevét, margináliák terjedelmét, a nyomdát, a könyv végén lévő bibliográfia oldalszámát stb. nem tüntettük fel./

Első küldeményünk 200 művet tartalmazott. E küldeményt külügyminisztériumunkkal folytatott megbeszélésünk értelmében a magyar nagykövetségre küldtük, s követségünk ünnepélyes keretek között nyújtotta át a mongol Állami Könyvtárnak. Elképzeléseink szerint évenként 2, esetleg 3 alkalommal fogjuk megismételni a könyvküldést. Ennek az újszerű könyvtárközi kapcsolatnak a jelentősége nem merül ki külföldön dolgozó honfitársaink hazai könyvellátásának elősegítésében: két szocialista ország nemzeti könyvtárai közötti baráti együttműködésnek is ragyogó példája.

Hozzáfűzhetjük, hogy jelenleg - szintén külügyi szerveink támogatásával - a kubai nemzeti könyvtárral folytat hasonló jellegű tárgyalásokat könyvtárunk Nemzetközi Csereszolgálata. Könyvtárunk küldöttsége a közelmúltban látogatta meg a kubai José Martí könyvtárat, s a tapasztalatok feljogosítanak hasonló elmélyült baráti kapcsolatok kialakításának reményére.

VEKERDI JÓZSEF

KÖLTÖZIK A FÜLÖSPÉLDÁNY-RAKTÁR EGYIK RÉSZE

Háromévi, fárasztó állományrendezési munka után újabb nagy feladat végrehajtása vár a Fülöspéldány Központra. Az Intézetvezetés döntése alapján a Régi Főti uti raktár kb kétharmadát birtokba vehetjük. A rendelkezésre bocsátott raktári férőhely cca 2600 folyóméter és ez alkalmas arra, hogy osztályunk feldolgozott, - katalógusban és naplóban nyilvántartott - fülöspéldány-állományának nagyrészét elhelyezzük. Különleges előnyt jelent ez az új elhelyezés az állomány számára. Az eddig - sok csőrepedéssel, beázással - veszélyeztetett pincéből egészséges raktárba szállíthatjuk anyagunkat. Alkalmat szolgáltat ez az új elhelyezés arra is, hogy részleges állományrevíziót hajtsunk végre: az állománynak a naplóval való összevetését. Az egészséges elhelyezésen kívül nemcsak jobb kiszolgálást biztosíthatunk, de állományunk eddig - máglyázás miatt - hozzáférhetetlen részéből is kielégíthetjük az igényeket. További előnyként kell megemlíteni, hogy a felszabaduló raktár renoválása után új egészségesebb helyhez juthatunk, mely jelentősen segíti majd kínos helyhiányunk enyhítését, sőt bizonyosan gazdaságosabb is lesz munkánk, mert rövidebb fuvarokkal oldhatjuk meg az ideiglenes - átmeneti - tárolást.

A feladat megoldását rendkívül körültekintően kell megszervezni és elvégezni, hogy minél kevesebb munkával, minél megbízhatóbb raktári rendet alakíthassunk ki új raktárunkban, a Régi Főti uton.

KOSTYÁL ISTVÁN

MULTUNK ÖRÖKSÉGÜNK

HOGYAN LETT A SZÉCHÉNYI ORSZÁGOS KÖNYVTÁRBÓL MAGYAR NEMZETI MUZEUM?

/5., befejező közlemény/

Ezzel a folytatólagosan közzétett cikkünkkel arra törekedtünk, hogy megvilágítsuk a Magyar Nemzeti Múzeumnak és a vele csaknem másfél évszázadon át szimbiózisban élt Széchényi Országos Könyvtárnak^x egymáshoz való eredeti viszonyát. A köztudatban ui. mindmáig olyan elképzelés él, mely szerint a Múzeum volt az anyaintézet s a Könyvtár a filia. A valóság - most már tudjuk - éppen ellenkező volt. Széchényi Ferenc 1802-ben csak könyvtárt alapított /bár a könyvtárhoz csatolt éremgyűjteményével tulajdonképpen már alapot vetett a múzeumnak is/, - a Magyar Nemzeti Múzeum a Széchényi Könyvtár mint centrum körül csak 1807-ben kezdett kialakulni; felállítása pedig csak 1808-ban, az ez évi VIII. törvénycikk által történt.

De cikkünk a köztudatot nemcsak ennyiben kívánta helyesbiteni. Ezen túlmenően azt is érzékeltetni akarta, hogy a Múzeum nem Pallas Atheneként "teljes fegyverzetben", készen csöppent társadalmunk ölébe, hanem Széchényi Ferenc nagy mecénási tettét követő töprengések, tervezgetések és egymást követő három nemzedék erőfeszítéseinek árán, társadalmi áldozatból, csak a XIX. század végére lett azzá a sokoldalú gazdag gyűjteménnyé, amely Magyarország természeti és néprajzát, művészetét, iparművészetét, tudományát és történelmét elvi teljességben reprezentálta.

Az 1807. évi rendi országgyűlés elé terjesztett nagyszabású múzeumterv részletes ismertetése által azt akartuk - legalább saját szűkebb körünkben - közismertté tenni, hogy a múlt század elején, az akkori fejletlen állam- és művelődéspolitikai viszonyok között hogyan s mint kellett szinte kikönyörögni a társadalomtól azoknak a feltételeknek biztosítását, amelyek első általános jellegű nemzeti kulturális intézetünk életre hívásához szükségesek voltak. Nagy dolog volt a Múzeum megteremtése akkor, amikor még nem volt állami

^xKönyvtárunk hivatalos neve 1808-tól 1845-ig, vagyis az állami latin nyelvhasználat korának végéig Bibliotheca Széchényiano-Regnicolaris volt, aztán pedig ennek szó szerinti magyar fordítása: Széchényi Országos Könyvtár. Csak mintegy 50 éve kezdődött az Országos Széchényi Könyvtár elnevezés használata.

költségvetés, nem volt magyar nemzeti kormány, nemzeti pénzügy, - ellenben volt egy, a nemzeti törekvéseket korlátozó, idegen szellemű, idegen érdekű dinasztikus hatalom, amelynek az ország messzemenőleg ki volt szolgáltatva. S ha az egyetlen magyar országos hatalmi tényező, a törvényhozó testület olykor - rendszerint nehéz küzdelmek, áldozatok árán - mégis elvi érvényre tudta juttatni a nemzetnek valamely kivánságát, a gyakorlati végrehajtás még mindig igen körülményes, igen bizonytalan volt.

Hogy a Magyar Nemzeti Múzeumot ezek között a mostoha adottságok között is sikerült létrehozni, az - mint az előző közleményekben olvashattuk - kivált két érdemes férfiúnak volt köszönhető: egyrészt Miller J. Ferdinándnak, a Széchényi Könyvtár első vezetőjének, aki a Múzeum tervét messze tekintő gondossággal, a maga korában párját ritkító szakértelemmel és egy kulturált nemzethez méltó igényességgel kidolgozta; másfelől József nádornak, aki mint az Országos Könyvtárnak Széchényi által kijelölt és királyilag megerősített főhatósága /patronusa/ - leküzdvé a bécsi udvar ellenkezését s biztosítva a magyar rendek áldozatkészségét - törvényerőre emeltette a Miller-féle terv javaslatot s utat nyitott annak megvalósítása felé.

Eddigi közleményeinkben a szóban forgó 1807. évi tervnek a Múzeum épületére, az egyes táruk szervezésére, valamint az anyag összegyűjtésére vonatkozó elképzeléseit ismertettük. Láttuk, hogy a javaslatnak minden igyekezete arra irányult, hogy a létesítendő intézet felállítására, fenntartására és fejlesztésére ennél kevesebb költségbe kerüljön.

Most arról lesz szó

1/ miféle és mekkora költségelőirányzattal képelték el a Múzeum üzemeltetését, illetőleg: miként gondolták ezt a költségkeretet előteremtteni és kezelni?

2/ milyen és hány szakemberrel tartották lehetőnek a Múzeum gyűjteményeit gondoztatni?

3/ miféle jogbiztosítókat láttak szükségesnek a Múzeum fennmaradása érdekében?

A pénzügyek

A Magyar Nemzeti Múzeum felállításának pénzügyi szükségletét a Miller-féle terv két tételben foglalta össze: a/ a múzeumépület emelésére, b/ a múzeumi helyiségek berendezésére szükséges költségekben.

Az üzemeltetés éves költségeit pedig nagy általánosságban ekként irányozta elő:

- a/ épületkarbantartási,
- b/ személyzeti,
- c/ fűtési,
- d/ gyűjteménygyarapítási,
- e/ gyűjteményfeldolgozási
- és f/ adminisztratív kiadások.

Számszerű összegeket a tervezet sem a felállítás, sem az üzemeltetés körében nem adott meg. Ellenben hangsúlyozta, hogy a megvalósítás sikere éppugy, mint a fenntartásé kizárólag a társadalom áldozatkészségétől függ. Arra, amit jelentett ez, hogy a javaslattevő József nádor elsősorban a nemesi és polgári rendtől /a vármegyéktől, a szabad királyi és bányavárosoktól, valamint a jászkun és hajdu-kerülettől/ várt együttes pénzbeli felajánlásokat, másodsorban pedig egyes magánszemélyektől, kivált dúsgazdag mágnásoktól és főpapoktól, illetve egyházi testületektől /káptalanoktól, apátságoktól, prépostságoktól/ remélt nagyobb adományokat, esetleg alapítványokat az első nemzeti közmívelődési intézet nemes céljára.

Az ilyen módon, közadakozásból összegyűlő pénzvagyron - így szólt a tervezet - fogja alkotni a Nemzeti Múzeum pénzalapját /Fundus Musei, Aerarium Musei./ Az alap kezelésére nézve oly indítvány történt, hogy azt az Országos Pénztárra /Cassa regnicolaris/ kell bízni, mégpedig a Múzeum pártfogójának és elnökének /patronus et praeses Musei/, az idő szerint József nádornak, a nádori szék megürülése esetén pedig a M.kir. Helytartótanácsnak irányítása és felügyelete mellett. Leszögezte a Múzeum-terv azt is, hogy e pénzalapot - ha elegendőképpen felszaporodik - ajánlatos lesz földvagyonba befektetni; addig azonban magánkölcshöz nyújtásával kell kamatoztatni. Lényeges rendelkezés volt még, hogy minden pénzügyi tranzakciót csakis az elnök /József nádor/ elhatározása alapján szabad lebonyolítani; őt illeti a legkisebb tétel utalványozásának joga is. Végül előírta a szabályzat azt is, hogy a múzeumi alap számadásait időről-időre országgyűlési bizottsággal kell felülvizsgáltatni, a pénzkezelési felmentést pedig magától az országgyűléstől kell kérni.

A személyzeti ügy

Ami a felállítandó Múzeum személyzetét illeti, erre nézve a tervezet a következőket hozta javaslatba.

1/ A közérdek úgy kívánja, hogy a Múzeum fölötti főhatóság, elnökség /praesidium/ a nádorra ruháztassék. Az ő kötelessége lesz a pénzügyekben való rendelkezésben, az építkezés és a berendezés irányításán, s a gyűjtemények gyarapításának előmozdításán kívül a szolgálati és ügyviteli rend megállapítása, a tisztviselők és egyéb alkalmazottak kinevezése, fizetésük megállapítása s általában minden jelentős személyi és dologi ügyben való döntés. A Múzeum tisztviselői kara /officiolatus/ tehát a nádori hivatallal /cancellaria palatinalis/ fog szolgálati korrespondenciát folytatni; oda küldi majd félévi rendszeres jelentéseit /semestrales relationes/, időközben pedig bármely tárgyra vonatkozó előterjesztéseit /repraesentationes super quovis/, s ugyanonnan fogja kézhez venni az elnöki határozatokat /intimationes/ és rendeleteket /decretationes/.

2 a/ A Múzeum egészének belső adminisztrációját, az egyes terek koordinálását, valamint a keretükben folyó hivatalos és tudományos tevékenység elvi irányítását és gyakorlati ellenőrzését - így szól tovább a személyzeti

tervjavaslat - egy igazgatóra /directorra/ kell bízni. Ez királyi tanácsosi rangban, e méltóságnak megfelelő fizetésben és hivatali lakás kedvezményében részesítendő. Vele szemben nemcsak az erkölcsi feddhetetlenség, hanem a tudományokban /kivált a hazai jogban és történelemben/ való biztos tájékozottság, széleskörű nyelvismeret, a hivatalos eljárásokban való gyakorlottság és a politikai megbízhatóság is megkívánandó. Mindezen felül üdvös lenne /Miller itt saját személyére gondolt!/, ha az igazgató maga is művelné a történettudományt s ezzel kiérdemelné az "ország történetirója" /historiographus regni/ megtisztelő címet.

2 b/ Az igazgató mellé hivatalos levelezőül és egyéb ügyintézésre szükséges lesz egy irodatiszt /cancellista officii/ alkalmazása. Ezen kívül a személyzetet úgy kell összeállítani, hogy a gyűjtemények kezelésén és tudományos feldolgozásán túl biztosítva legyen a muzeumlátogatók kalauzolásával járó mindenféle teendő. Figyelembe kell ui. venni, hogy a megnyitás után a Múzeum tereit /szombat, vasárnap és egyéb ünnepek kivételével/ naponta délelőtt 9-12 óráig, délután pedig 3-6 óráig fogják nyitva tartani.

3/ A Múzeum legnagyobb gyűjteményében, a Széchényi Könyvtárban pl. a következő tisztviselők, illetve segédmunkaerők alkalmazására lenne szükség.

a/ Mindenekelőtt egy, a tár állományának biztonságáért és gondozásáért felelős vezetőre, őrre /custosra/. Ennek feladata lesz a könyvek, kéziratok és numizma szakszerű kezelése. Ehhez képest tőle nemcsak sokoldalú nyelvismeretet, hanem bibliográfiai, történelmi, diplomatikai, numizmatikai, sőt jogi és államtudományi készültséget is meg kell kívánni. Munkahelyül a nagy könyvtárterem szomszédságában külön szoba fog rendelkezésére állni.

b/ A könyvtárőr helyetteseként egy un. scriptornak az alkalmazását is javasolta a személyzeti terv. Ez alatt nem egyszerű írnokot kell érteni, hanem egykoru magyar kifejezés szerint "lajstromozót" azaz regisztrátort, mai szóhasználat szerint katalogizálót. Reá hárult volna a könyvek és kódexek címlírásának feladata. Ezért tőle is nyelvtudást és tudományos képzettséget kívánt a tervezet. Rangja szerint tulajdonképpen segédőr lett volna. Munkahelyül az olvasóterem /lectorium/ volt kijelölve.

c/ E két magas képzettségű tisztviselő támogatására: a szorosán vett írnofi /másolási/ teendők végzésére két vagy három íródeáknak /ammanuensis-nek/beállítását is szükségesnek tartotta a tervezet. Konkrétan ezek készítették volna a könyvtárnak ideiglenesen átengedett kéziratok és egyéb dokumentumok kópiáit, valamint az állományjegyzékeket /elenchusokat/ és mindenemű leltárakat. Ehhez képest nekik is iskolázott embereknek kellett lenniök, akikből - ha idővel tudományos műveltségre is szert tettek - scriptorok, vagy akár custosok is lehettek. Munkájukat - a tervezet szerint - az igazgatói irodában, a cancellista mellett végezték volna.

d/ A könyvtár számára természetesen elő volt irányozva egy hivatalsegédi vagy - ahogy akkor mondták - szolgai /famulusi/állás is. Ennek munkaköre nagyjából a mai raktároséna felelt meg: neki kellett végeznie az olvasók kiszolgálását, a használt könyvek és egyéb dokumentumok helyreosztását, sőt részben az olvasótermi felügyelést is. Szolgálati állomása az olvasóteremben, a bejárati ajtó mellett volt kijelölve. Tőle is bizonyos fokú

műveltséget, sőt nyelvismeretet kívánt a tervezet, tekintve hogy a könyvállomány zöme idegen /latin/ nyelvű volt.

e/ Külön alkalmazottra, egy un. hetesre /mediastinusgra/ kívánta bízni a tervjavaslat a könyvtár helyiségeinek tisztán tartását, takarítását.

4 a-d/ A Múzeum második főosztályát a régiségtár /cimeliotheca antiquitatum, raritatum, armorum, marmorum et pretiosiorum/ alkotta. Ennek az élére is egy őrt /custost/ kívánt állítani a személyzeti aldirányzat, a műtárgyak tudományos gondozásának és a vendégek kalauzolásának feladatával. Őmellette is működött volna egy segédőr /vicecustos/ mint vezetőhelyettes és tudományos regisztrátor. Rajtuk kívül azonban ez a tár még csak két fizikai dolgozót /egy famulust és egy hetest/ kapott volna.

5 a-d/ A harmadik muzeális főosztály, az egyesített iparművészeti és természettudományi tár /camera technologica et productionum naturalium/ számára azonos összetételű és létszámú személyzet volt előirányozva: egy őr, egy segédőr /adjunctus/, továbbá egy szolga és egy hetes.

6 a-c/ Járulékos részét alkotta - terv szerint - a Múzeumnak egy laboratórium, amelyben mindhárom tár szükségleteire egy festő /pictor/ és egy rézmetész /chalcographus/ dolgozott volna. Ide is szántak egy takarító hetest.

7 a-b/ A muzeumépület biztonságának és rendjének felügyeletére egy gondnokot /inspectort/ állított be a személyzeti terv, - forgalmának szemmel tartására és eligazítására pedig egy kapust /janitort/.

A személyzettel kapcsolatos kiegészítő előírások voltak még a következők:

a/ A tisztviselők /officiales/ és a kiszolgáló személyzet /servitores/ hivatali szolgálatukat az előirt órákban pontosan és gondosan kötelesek ellátni.

b/ Évente hat hétnél hosszabb szabadságot az igazgató senkinek sem engedélyezhet; a szabadságot váltással kell történniük.

c/ Az alkalmazottak fizetését /stipendiumát/ - a szaktudás és felelősség figyelembe vételével - illő mérték szerint kell megszabni. Figyelembe kell venni az élet folytonos drágulását is, de természetesen alkalmazkodni kell az intézet pénzügyi helyzetéhez is.

d/ A takarítószemélyzetet /a heteseket/ lehetőleg mesterlegények közül kell kiválasztani, mégpedig olyan iparúzó /könyvkötők, asztalosok, lakatosok, kőművesek stb./ sorából, akik szakmájukkal is hasznot hajthatnak a Múzeumnak.

A múzeum évkönyve és jogbiztosítékai

A haza és a nemzet érdeke megkívánja, - ez olvasható a záradékban - hogy a Magyar Nemzeti Múzeum a magyar tudományosság temploma /Palladis Hungaricae sacrarium/ a közösség áldozatából mielőbb életre keljen. Azoknak a mecénásoknak az emléke akik az intézmény létesítésére áldozatot hoznak /alapítványt tesznek, pénzádományt vagy tárgyi ajándékot nyújtanak/, meg lesz örökítve. A Múzeum "Acta Musei Hungarici" címen évkönyvet fog megjelentetni, amelyben az intézet fejlődésének ismertetésén és hazai tudományos értekezéseken kívül

esztendőről esztendőre közzé lesz téve a jótevők névsora, sőt a legkiválóbbak arcképe is.

A nemzeti összefogásból ekképpen létre jövő nagy kulturális intézménynek természetesen örök időkre való fenntartásáról /de perenni totius instituti securitate/ kell gondoskodni. Evégre két jogi biztosíték szükséges:

1/ egy királyi megerősítő diploma, hasonló ahhoz, amilyent 1802-ben Széchényi Ferenc nyert az általa alapított Könyvtár számára,

2/ egy, országgyűlésileg alkotott törvénycikk /articulus/, amelyben a rendek magukénak ismerik el a Nemzeti Múzeumot.

Ha ez is megtörténik s előzőleg megvalósul mindaz, amit e javaslat tartalmaz, a magyarság élő nemzedéke bátran elmondhatja Ciceroval:

"Az élet rövidegért az utókor emlékezése nyújt vigaszt;
az a tudat, hogy mint távollevők is jelen leszünk,
holtan is élünk..."

BERLÁSZ JENŐ

MVSEVM
HVNGARICVM
EXCELSIS REGNI PROCERIBVS
IN
INCLYTIS
STATIBVS AC ORDINIBVS
EXHIBITVM

BPDAE,
TYPLI REGIAE UNIVERSITATIS HVNGARICAE

NEMZETI GYŰJTEMÉNYEK
ELINTÉZÉSE
FELTÉTELEI
MAGYAR ORSZÁG
H A Z A F I A J
S Z Á M Á R A

H U D Á N,
NYOMTATOTT A' KIRÁLYI MAGYAR UNIVERSITÁS' BETŰIVÉL.

IFJUSÁGI FORUM

GONDOLATOK EGY "MŰHELY" LEHETŐSÉGÉRŐL AZ OSZK FIATAL KÖNYVTÁROSAI ÉS SZAKEMBEREI SZÁMÁRA

Hozzászólás Veöreös Enikő: "Olyan magasra tettük, mint lehet..." c. cikkéhez. /OSZK Híradó 1974. 9-10.sz./

Elismeréssel kell illetni Veöreös Enikő munkatársunk vállalkozását, a közös gondok átértézt megfogalmazásáért. A cikk, úgy vélem, a felvetett és feltárt konkrét, életkori és társadalmi kérdésen túlmenően egyben kifejezi az OSZK - ma már lélekszámban sem kevés - korszerűen tenni akaró, a feladatokhoz felnövő s azokat vállalni tudó, egységbe formálódó fiataljainak munkahelyi, szakmai problémáit is.

Szép dolog az, miként igaz is, hogy az OSZK több épületben működő, a városban is szétszórt, bizonyos értelemben izolált kis csoportjaiban élő és dolgozó fiatal szakemberek, szükségszerű folyamat kezdeti eredményeként, ma már együtt és egymásnak is meg tudják fogalmazni gondjaikat, s felgyűlt tapasztalataik alapján feladataik megoldására és a továbbfejlesztés lehetőségeire, az egyént és a közösséget érintő vállalásokra és elvárásokra való elképzeléseiket.

Bár magam hosszabb ideje távol vagyok az OSZK-ban folyó mindennapi munkától, de több éven át társaimmal együtt részt vettem az ifjúságot érintő társadalmi tevékenységben s így több közös akció során ismerhettük meg egymás gondolatait és vágyait. Lényegében most is az a belső erő készítet a hozzászólás megfogalmazására, amely mindennap diktálja számunkra, hogy ismereteinket, a bennünk rejlő képességeket a munkahelyünk javára kamatoztassuk, hogy kifejezhessük azt amivel - ha igen kis mértékben is, de - mi is hozzájárulhatunk a továbbfejlődéshez.

Manapság igen sokszor beszélünk az energiák mind jobban megszervezett kiaknázásáról; valóban nagyon lényeges kérdés ez, s nem csak az ipar és a gazdasági élet területén, hanem a szellemi erők vonatkozásában is. Azok a fiatal dolgozók pedig, akik érezhetik, hogy nem csak úgy tekintenek rájuk mint csak a gyakorlati munkafolyamat részeseire, hanem megkérdezik a véleményüket, teret biztosítanak tudásuk kifejezésére, ahol szinte egy "Műhely" egyre jobban kialakuló tagjainak érzik magukat, azok jobban kötődnek a munkahelyükhöz, jobb a közérzetük és még inkább a későbbi idők hasznos szak-

Megjegyzés

A szerkesztőség ifj. Nagy Zoltán javaslatát nem tudja teljesen megáérvá tenni. Cikkét azonban vitára bocsátja és várja a fiatalok további javaslatait.

embereivé fejlődnek a mi intézményünkénél is.

Tény, hogy az ifjúság vonatkozásában az utóbbi időben igen sok történet országosan és helyileg is. Az Ifjúsági Törvény megjelenése biztosította ezeknek a fejlődés irányába mutató törekvéseknek a jogi keretét. A törvény gyakorlati alkalmazása pedig már dokumentálható jó eredményeket hozott. Nálunk is létre jött az Ifjúsági Parlament, ahol felvetődhettek és fel is vetődtek a harmincéven aluli dolgozókat érintő leglényegesebb problémák. Az intézmény vezetőségének segítő szándékát ettől függetlenül is számos kérés teljesítése bizonyítja. A KISZ -klub nemrégiben megnyitott helyiségei világosan példázzák, hogy van lehetőség az aktív, rendszeres közösségi élet folytatására, a szabadidő értékes felhasználására. Nagyobb rendezvények, megmozdulások, előadások megtartására a díszterem nyújt igen jó és reprezentatív körülményeket.

Ami azonban a törvényformálta mondatokban nem fogalmazódhat meg a maga teljességében, az a fiatal könyvtárosok és más szakemberek egyént érintő, pontosabban a munkájukhoz, kulturális tevékenységükhöz tartozó szellemi igények kérdése. Megoldása közös gondot és közös feladatot is ró vezetőkre és vezetettekre egyaránt.

A mindennapos könyvtári munka egyrészt gyakorlati tevékenységek láncolata, másrészt állandó szellemi erőfeszítések sorozata. E folyamatok részesei bárha fiatal, kezdő könyvtárosok is, rövidebb - hosszabb idő eltelte után, amikor már elsajátították azokat a munka-technológiai fogásokat, amelyekkel könnyedebben tudják végezni feladataikat, több időt fordíthatnak újabb ismeretek megszerzésére, és a könyvtári munka mélyebb tudományos rétegeibe is behatolhatnak. Így egyre több lesz nálunk is azoknak a száma, akik keresik az utat és lehetőséget az ilyen tevékenység folytatására, s eredményeik közlésére.

Intézményünk gazdag történelmi múltja e vonatkozásban is értékes hagyományokkal és példákkal rendelkezik, amelyeket érdemes felidézni és felhasználni, ha a mi fejlődésünket is szolgálja. Érdekes lenne megvizsgálni azt, hogy az elmúlt száz év során hány kiemelkedő könyvtáros, történész, bibliográfus, bibliológus és más tudós kezdte a pályáját az OSZK-ban mint fizetés nélküli gyakornok, igen alacsony dotáció mellett. Mondhatni, rá is voltak kényszerülve a tudományos kutató munkára, cikkek írására, s az intézet kiadványaiban, vagy más folyóiratokban, heti és napilapokban való közlésére. Ez a rendszeres tevékenység biztosított számukra kezdő korukban valamelyes megélhetési lehetőséget. A fizetéstelenség igazságtalan volta ellenében ilyen jellegű nagyon szorgalmas munkájuknak volt az eredménye, hogy később éppen belőlük alakult ki a könyvtár legaktívabb derékhada, mai kifejezéssel az intézmény törzsgárdája.

Másrészt viszont felmerülhet az gondolat, hogy hol van már az a kor, amelyben a kezdő könyvtárosnak a napi munkája mellett ideje lehetett széles skálán mozgó tudományos tevékenységet folytatni? A könyvanyag napi mozgása, az információs kérdések áradata hány százalékkal nőtt meg azóta! Joggal vetődik fel a kérdés, milyen a mai könyvtáros helyzete a régiekéhez képest?

Bár e kérdésfelvetésbe beleképzelhetünk valami nosztalgia-hangot is, de nem erről van szó. Tudjuk és egyre jobban tudatosítjuk, hogy a huszas - harmincas évekig hagyományosan elfogadott elképzelések a könyvtáros munkájáról ma már elképzelhetetlenek. Itt is figyelembe kell vennünk a dialektikusfejlődés törvényszerűségeit, a megszüntetve megőrzést s a mennyiségi és minőségi változások szakadatlan növekedését.

A könyvkiadás elképzelhetetlen mértékű szaporodása mellett a nem hagyományos kiadványfajták és dokumentumok is parancsolóan követelik a helyüket a nemzeti könyvtárakban. Ezek regisztrálása, feldolgozása, rendszerezése és tárolásának kérdései is önnálló tudományos területekké válnak. Ha ma még igen jelentős szerepe van, s kell is legyen, a kézzel végzett aprólékos könyvtári munkának, s az emberi tevékenység bizonyos formái mindig is megmaradnak; ezt fetisizálni sem szabad, mert a növekedési ütemet figyelembe véve egy időn túl, már csak személyes fizikai és szellemi energiákkal nem lehet a feladatokat elvégezni.

A külföldi és egyes hazai példák is azt bizonyítják, hogy a nem távoli jövőben minden nemzeti és nagy könyvtárnak meg kell oldania a teljes gépesítést az emberi munkaerők pótlására. Létre kell hozni a legmagasabb szintű - komputerezált és számítógépes-rendszerekkel működő - automatizmuson alapuló könyvtári nagyzemet. Nem olyan módon, és úgy, hogy a könyvtár elveszítse kulturális és társadalomtudományi jellegét, hanem éppen azért, hogy megőrizhesse azt, s így felszabadithassa a szakembereket az igen sok időt felemésztő manuális munkafolyamatok alól. Ezáltal több lehetőség nyílik az egyre növekvő igények gyors kielégítésére, s a fennmaradó időben a munkatársaknak a tudományos munka végzésére.

Az előzőekben vázolt folyamat természetesen csak szakaszosan megy végbe, de abban, hogy ez szükségszerű, - hiszen az átalakulás jelei már is mutatkoznak, - nem lehetnek kétségeink. A lényeges kérdés az, hogy meg tudjuk-e kellő időben a most kezdő fiatalok, a jövő szakemberei érdeklődésének felkeltését ezekre a nagy jelentőségű változásokra s az ebből eredő majdani feladatok elvégzésére való felkészítését, ismereteinek megszerzését.

Belegondolva abba, ha egy most 20-25 éves fiatal, ki 1975-ben áll intézményünknel munkába, a 35 - 40 aktív évet tölti el nálunk, az 2010 - 2015 körül fog tőlünk vagy más munkahelyétől megválni, akkor fel kell tennünk a kérdést, milyen ismeretanyagra lesz szüksége az ezredforduló szakemberének akkori feladatai ellátásához?

Bizonyára igen sok olyan ismeret és gyakorlat fogja a munka alapját képezni, amelyeket eddig is megtanultunk és alkalmazunk különösen a muzeális és hungarika megőrzése és tárolása vonatkozásában, de feltételezhetően részét képezik majd a követelményeknek olyan tudástartalmak is, amelyeket a világ különböző részein megjelenő tudományos munkák csak most vagy az elkövetkező időkben fognak megalkotni. Megismerésük, feldolgozásuk s a gyakorlatba való áttételük az elkövetkezendő évtizedekben fog kialakulni.

Az is bizonyosra vehető, hogy a speciális feladatok elvégzéséhez csak megfelelő előképzettséggel és gyakorlattal rendelkező szakember tud majd

megfelelni. Éppen ezért, gondolom, igen fontos az OSZK területén is a fiatal könyvtárosoknak az itt jelentkező integrált feladatok elvégzéséhez szükséges továbbképzése. E célok megvalósításának érdekében egy "műhely" lehetőség megindítására is gondolnánk, amelyben mód nyílna arra, hogy az írásos formák iránt érdeklődő fiatalok elmondhassák munkájukkal kapcsolatban elért eredményeiket, a határterületekkel s más társadalomtudományi és kulturális tevékenységeikkel kapcsolatos tevékenységeiket, elképzeléseiket a továbbfejlődésre vonatkozóan. Műhely, amelyben folyamatosan alakulnak és továbbfejlődnek a tudományos kutatás, a szakmai - könyvtárosi s más társadalmi tevékenység jó elsajátításának formái. Ezáltal fokozatosan kialakulna az a mérce is, melyet a gondolatok megfogalmazásában és a publikálásban meg kell követelnünk önmagunktól és egymástól.

Jelentős eredmény már az is, hogy az OSZK Híradó Ifjúsági Fórumot indított, amely teret nyújt a fiatal dolgozók közösségi és egyéni problémáinak feltárására. Könyvtárunk ifjúságának zöme azonban KISZ tag s az egyre eredményesebbé váló szervezeti munka lehetővé teszi azt, hogy a munkahelyi kérdések s az összes fiatal dolgozót érintő érdekvédelmi problémák, a Híradóban már régen működő KISZ és Szakszervezeti rovatokon belül helyet kapjanak. Az viszont, hogy csak azért, mert hely van rá, rendszeresen létre hozunk ilyen vonatkozású írásokat, nem szolgálná jól elképzeléseinket és érdekeinket sem.

Ugy gondolom, nagyobb és fontosabb célkitűzést tudnánk megvalósítani, ha a rendelkezésre álló helyen egy ilyen, az ifjúság szélesebbkörű szakmai és emberi fejlődését tárgyaló írások és cikkek jelenhetnének meg. Az OSZK Híradó tudná ezt a lehetőséget nyújtani, amelynek igényéről az előzőekben szóltam. Ilyen célt szolgálna a centralizáltan jelentkező FIATALOK MŰHELYE rovatának megindulása, ez úgy vélem, jól illeszkednék a lap jellegéhez. Nekünk pedig széles skálán biztosítaná a fejlődési lehetőségeket s megmutatná az igényekből fakadó írások eredményességének értékeit is.

Az intézmény vezetőitől s az OSZK Híradó szerkesztő-bizottságától ennek a lehetőségnek a segítségét kell kérnünk. Meg vagyunk győződve szándékunk és törekvésünk helyességéről, és arról, hogy ez a könyvtár fejlődési irányával egybeesik. Remélhetőleg megértés fogadja javaslatunkat. A márciusban született országos jelentőségű határozatoknak, az ifjúság szerepének további fejlesztésével és növelésével kapcsolatban megfogalmazott tézisei is ezt látszanak igazolni, így e vonatkozásban, kérhetjük most is a Párt és Szakszervezet hathatós támogatását.

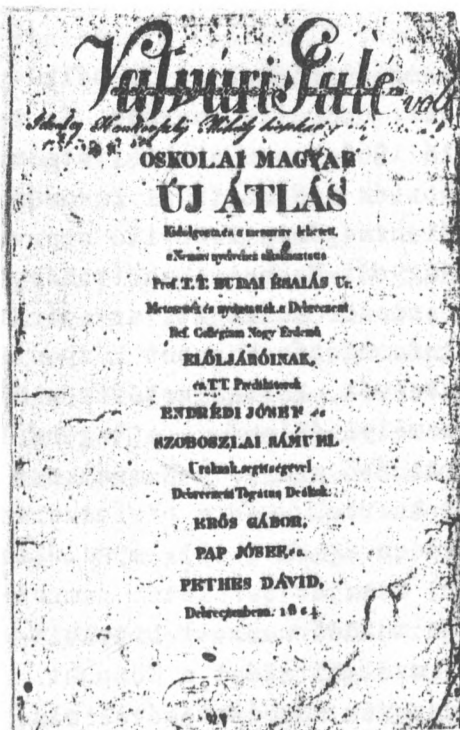
Elsősorban nem az a fontos számunkra, hogy önálló és sajátfelelősségi ifjúsági lapunk legyen, inkább az a lényeges, hogy a fiatalok könyvtári dolgozók és szakemberek számára olyan terület, - miként föntebb nevezük "műhely" jöjjön létre, - amelyben elmélyülhetnek a könyvtári munka gyakorlati és tudományos problematikájában, a társadalmi és kulturális életükkel kapcsolatos kérdésekben, s ezt a fiatalok nem csak szóbeli megbeszéléseken, vitákon mondhatják el, hanem - egy állandó helyen - mérlegelhető s továbbfejleszthető, írásos, - a nagyobb nyilvánosság számára is hozzáférhető - formában közölhessék.

ifj. NAGY ZOLTÁN

Vincseink

Könyvtárunk fiatal dolgozó vállalkoztak arra, hogy folyamatosan ismertetik gyűjteményeink értékesebb, érdekesebb darabjait.

Az első cikkel a Térképtár jelentkezik:

Néhány szó Budai Éσαιás atlaszáról

Rövid, pár hónapos térképtári alkalmaztásom alatt a kezembe került - raktárrendezési munkák során - Budai Éσαιás debreceni professzor és a togátus deákok által készített iskolai atlasz egyik példánya. Belelapoztam, átnéztem.

Budai Éσαιás a felvilágosult és nagytudásu professzor felismerte a magyar nyelvű oktatás jelentőségét és ennek érdekében írta meg és adta ki magyar nyelvű tankönyveit. Ugyancsak irányításával jelent meg 1804-ben ez az "OSKOLAI MAGYAR ÚJ ÁTLÁS"-a is.

A térképlapok rajzolását és metszését a főiskola három diákja végezte el, akik közül - későbbi tevékenységével is - Erős Gábor emelkedett ki.

Az atlasz 12 térképből áll: első része a kontinenseket /Ausztrália kivételével/, második része pedig Európa nagyobb országait ábrázolja. A térképek különböző vetületben készültek. Névanyaguk részben magyarra fordított. A nyelvújítás nehézségeit tükrözi például az, hogy a Francia Köztársaságot Francia Közönséges Társaságnak fordították le. A rézmetés technikájának megfelelően az országhatárok színezése utólag történt, így előfordulhat olyan atlasz is, amelynél ez elmaradt. Domborzatrajza változatos, halmos ábrázolás; az egyes országok vízrajzát - a lehetőségekhez képest - részletesen ábrázolja. A térképen a névirás tipusa jelzi a település nagyságát és annak jelentőségét. Lapjai világosak, könnyen érthetőek.

A címlapon látható bejegyzés szerint ez az atlasz a magyar szabadságharc ismert és kiemelkedő egyéniségének, VASVÁRI PÁLnak a tulajdonában volt egykor.

TAJÉKOZÓDÁS

BŐVÜL TEVÉKENYSÉGÜNK A NEMZETKÖZI TUDOMÁNYOS ÉS MŰSZAKI INFORMÁCIÓS RENDSZERBEN

A szocialista országok együttműködésének, integrációjának egyik nélkülözhetetlen feltétele az információk jól szervezett, operatív cseréje. Ez ismert tény konkrét megvalósítása érdekében írta alá 1969-ben 8 szocialista ország azt az egyezményt, melynek értelmében létrehozták a Nemzetközi Tudományos és Műszaki Információs Rendszert. A rendszer tevékenységének irányító szerve a tagországok kormányai által kinevezett és jóváhagyott Meghatalmazott Képviselők Bizottsága (MKB). E bizottság irányítja a rendszer munkáját, az operatív feladatokat a Nemzetközi Tudományos Műszaki Információs Központ központi apparátusa, vagyis maga a Központ látja el. Munkatervét, költségvetését a MKB hagyja jóvá, igazgatóját ez a szerv nevezi ki, személyi állománya a tagországok szakértőiből áll. A rendszer működésének koordináló szerve a Nemzetközi Központ, amely a működést az ún. nemzeti kijelölt szerveken és a bázisszerveken keresztül biztosítja. Ez azt jelenti, hogy minden ágazati ill. speciális információs rendszernek van egy bázisszerve, amely a saját területén nemzetközi feladatokat lát el, a valamennyi tagországban működő nemzeti kijelölt szervek közreműködésével. A széleskörű információ szolgáltatást a Központ a különböző ágazati és speciális információs rendszerek működtetésével oldja meg. Az ágazati információs rendszerek az egyes szakterületek eredményeit hivatottak összegyűjteni és közvetíteni, a speciális információs rendszerek a különféle dokumentumfajták szerinti információcserét biztosítják.

Speciális információs rendszerek például a tudományos kutatómunkák, a szabadalmak, a vállalati irodalom, a publikált dokumentumok, a periodikumok stb. terén kialakított információs szolgálatok. Mint ismeretes, az OSZK jelentős feladatokat lát el az időszaki kiadványok regisztrációs szolgálatában.

E speciális információs rendszerek sorába tartozik az Informatika Elmélete és Gyakorlata Nemzetközi Információs Szolgálat (IEGyNISZ) is. Az IEGyNISZ nemzeti kijelölt szerve a könyvtárunk keretében működő KMK, amely tennivalóit az OMKDK-val karöltve látja el.

Az IEGyNISZ célkitűzései:

- A könyvtári és tájékoztatási tevékenység területéről információk begyűjtése, feldolgozása és azokról rendszeres szelektív szétsugárzó és visszakereső tájékoztatás biztosítása,
- az érdekelte országok információs szakemberei kiszolgálása hatékonyságának fokozása,
- a könyvtári és tájékoztatási rendszerek fejlődésének segítése a széleskörű információcsere felhasználásával,
- a gyűjtési folyamatok és az információ feldolgozás indokolatlan párhuzamosságának elkerülése és a folyamat lerövidítése a munkamegosztás révén,
- az információforrások begyűjtésének kooperáción alapuló biztosítása a nem NTMIK tagországokból.

E célok eléréséhez több szolgálatot hoznak létre:

1. A könyvtári és az informatikai elmélettel és gyakorlattal foglalkozó dokumentumok információs szolgálata. Ennek bázisszerve a VINITI (Szovjetunió); magyarországi nemzeti szerve az OSZK-KMK.
2. Könyvtári és informatikai terminológiai információs szolgálat, bázisszerve az UVTEI (Ustredi Vedeckych Technichich a Ekonomickych Informaci)(Csehszlovákia), hazai szerve az OMKDK.
3. Könyvtári és tájékoztatási szakemberek, valamint a felhasználók képzésének és továbbképzésének információs szolgálata. Bázisszerve CINTÉ (Centrum Informacji Naukowej; Technicznej) (Lengyelország), kijelölt magyarországi szerve az OSZK-KMK.
4. Információs szervek regisztrációs szolgálata - bázisszerve a Nemzetközi Központ, kijelölt hazai szerve az OMKDK.
5. A két- és többoldalu egyezmények regisztrációs szolgálata - bázisszerve az NTMIK, kijelölt nemzeti szerve az OMKDK.
6. Végül említjük a könyvtári és tájékoztatási folyamatok gépesítési és automatizálási eszközeiről való tájékoztató szolgálatot, melynek bázisszerve az OSZK-KMK (a bázisszerv egyben a kijelölt nemzeti szerv feladatait is ellátja.)

A szolgálatokban - mint kijelölt nemzeti szervnek - feladatunk a teljes nemzeti anyag gyűjtése, a bázisszervek által megadott szempontok szerinti feltárása, ill. az információk feléjük való továbbítása, majd az egységes szempontok szerint a bázisszerv által egyeztetett, feldolgozott és a nemzeti szervhez továbbított állomány alapján a hazai tájékoztatás, az információ biztosítása. Mint bázisszervnek - a hazai teendők ellátásán túl - feladatunk az NTMIK-tagországok kijelölt nemzeti szerveitől beérkezett információk egységes elvek alapján való feldolgozása, tárolása, a bázisállomány eljuttatása a nemzeti szervekhez, tájékoztató tevékenység hazai és nemzetközi szinten (egyedi megkeresésre adott válaszok, rendszeres szelektív információszétsugárzás, tájékoztató kiadványok szerkesztése, stb.)

Az NTMIK-tagországok IEGyNISZ-szel foglalkozó szakembereinek ezidáig három szakértői értekezlete zajlott le Moszkvában. Ezeken alakították ki az IEGyNISZ célkitűzéseit, az egyes szolgálatok működését; az ezt tartalmazó technikai feladatterveket a legutóbbi (1975.márc.) szakértői értekezleten fogadták el és hagyták jóvá. A feladatterveket a májusi MKB elé terjeszti az NTMIK, az itt születő döntések alapján indulnak meg a szolgáltatások.

Az első évet kísérletnek szánják, amelynek tapasztalatait felhasználva 1976. januárjában ülnek össze a szakemberek, hogy a szolgálatok további működéséről döntsenek.

Az IEGyNISZ valamennyi szolgálata az átfedések elkerülése végett szervesen együttműködik az NTMIK egyéb speciális rendszereivel, messzemenően szem előtt tartva a rendszerek közötti kompatibilitást. Ennek érdekében törekszik az egységes adathordozók és keresőnyelvek kialakítására és alkalmazására. Az IEGyNISZ szolgáltatásai kezdetben hagyományos feldolgozáson, tároláson és tájékoztatáson alapulnak, melyet a továbbiakban fokozatosan automatizálnak.

A májusi MKB döntései alapján, az OSZK-KMK tevékenységéről és az egész IEGyNISZ további alakulásáról részletesen tájékoztatjuk majd az OSZK Híradó olvasóit.

GERŐ ZSOLTNÉ
SZINAINÉ LÁSZLÓ ZSUZSA

NEMZETISÉGI KÖNYVEK

Tájékoztató a nemzetiségek könyvtári ellátásához
/Kiadja az Országos Széchényi Könyvtár Könyvtártudományi és Módszertani Központja/

Az évente hatszor megjelenő kiadvány a nemzetiségi német, román, szerbhorvát, szlovák könyvtárakat tájékoztatja az országonként eredeti nyelven megjelent könyvtermésről. A hazai nemzetiségi könyvtárak számára ajánlott műveket az Állami Gorkij Könyvtár válogatja, teszi közzé, központilag betűrendes katalógusban tartja nyilván. Ugyancsak a Gorkij Könyvtár bonyolítja le a rendeléssel, illetve vásárlással kapcsolatos ügyeket is./V.ö az 1.szám A rendelés módjai c. fejezet./

A kiadványokat - nyelvenként csoportosítva - két főrészből állítja össze: a szépirodalom és szakirodalom fejezetben mutatja be. A szakirodalmat a decimális rendszer szerint tovább bontja. A tájékoztatást szolgálja az a megoldás, hogy mindenütt szerepel a művek címének magyar fordítása, továbbá a kézikönyvek és az ifjúsági irodalom megjelölése. Ezen kívül minden tételnél olyan minősítő jelek is találhatóak, amelyek az illető könyv állományba vételének helyét igyekeznek megadni /alapfokú ellátás, báziskönyvtárak és nem-

zetiségi középiskolák könyvtárainak törzsanyaga, illetve javasolt művek az előbbi könyvtárak részére.

Az 1974-ben megjelent 6 füzet anyaga szinte füzetről füzetre gazdagodik, differenciálódik, sőt igen hasznos elméleti írások is helyet kapnak a bibliográfiák között /A 2.számban: A nemzetiségi lapok és folyóiratok szerepe az anyanyelv művelésében a rendelésre javasolt ajánló bibliográfiájával, valamint az "Írjunk, olvassunk anyanyelvünkön" c. nemzetiségi felszabadulási pályázat; a 4.számban: a pécsi német és a mohácsi délszláv báziskönyvtár ajánló bibliográfiája a nemzetiségi felszabadulási pályázathoz; Pálinkás György cikke: A báziskönyvtárak Baranyában a nemzetiségi lakosság rendelkezésére állnak; az 5.szám Molnár Pálné írását közli: A miskolci báziskönyvtár a szlovák lakosság szolgálatában/.

Mindebből látható, hogy szerény keretek között folyó, de igen jelentős vállalkozásról van szó, amely egyrészt nagy segítséget nyújt nemzetiségeink kulturális fejlődéséhez, másrészt lényegében egy új nemzetiségi szakfolyóirat létrejöttét üdvözölhetjük a kiadványban, amely a magyar kultúra és a könyvtárügy fokozódó részvállalását bizonyítja hazánk nemzetiségi politikájának megvalósításában. Más hasonló, ugyancsak igen hasznos KMK - kezdeményezések /V.ö. Urosevics Danilo szerkesztésében, Jakab Róbertné és Futala Tibor bibliográfiájaként megjelent Könyvtári törzsanyagjegyzék és olvasási tanácsadó a szlovák irodalom köréből.Bp.1970/ után ez a sorozat - helyesen - a külföldön megjelent kiadványokat tartalmazza, szükségesnek látszana azonban időközönként a hazai vagy a külföldi magyar kiadók /Dacia, Forum, Kárpáti, Kritérium, Madách/ magyar fordításban napvilágot látott könyvtermésének összefoglalása is.

Az egyes könyvek minősítése /alapfoku ellátás, báziskönyvtárak és középiskolák/ szubjektív kérdés. Véleményem szerint - és a füzetek egymásutánossága, bővülése is ezt mutatja - azonban különösen az alapfokú ellátás törzsanyaga bővebb lehetne. A nemzetiségi báziskönyvtárak, illetve a nemzetiségi középiskolák könyvtárosai minden bizonnyal rendelkeznek megfelelő hozzáértéssel a további válogatáshoz.

Ugyancsak bővithető lenne a 2.számban közölt időszaki kiadványok címjegyzéke is /például a Slovenské Pohľady-val/, a nemzetiségi nyelvű kiadványokon kívül legalább is néhány, a szomszéd országokban megjelenő magyar nyelvű periodikumokkal. Ennek haszna egyrészt abban van, hogy e kiadványban sok a magyar - szomszédnépi vonatkozás, fordítás, másrészt - elsősorban a nemzetiségi értelmiség - tapasztalatokat szerezhethet a magyar- szomszédnépi kapcsolatok ápolásában és a magyar kisebbségi kulturák módszereinek átvételében.

Igen hasznos kezdeményezés a nemzetiségi báziskönyvtárak olvasómozgalmi és egyéb rendezvényeiről szóló beszámolók közlése, s ennek rendszeres folytatása. Tovább lehetne tökéletesíteni a közölt tételek helyesítését, a magyar címfordításokat, mert e két helyen számos hiba akad /például találmomra a 4.füzet 36. oldalán: Mednyansky művének fordításában /hradoch/ nem

a vérosokról, hanem a várakról a helyes, a Malá encyklopédia bádatel'ov a vynálezcov a helyes cím, két hiba is akad benne, magyar fordítása pedig nem felfedezők, hanem feltalálók stb.stb./.

A felvetett problémák és hibék semmit sem vonnak le a füzetek értékéből, használhatóságából. Megjelentetésüket csak őszintén üdvözölni lehet és szívből kívánni, hogy minél több haszonnal forgathassák a nemzetiségi művelődés hivatott munkatársai.

KÁPER ISTVÁN

KÖSZÖNTJÜK A MOST INDULÓ

omkdk híradó

-t

Tallózva az első számban, megállapítható, hogy az új lap színes, közvetlen hangú, az intézetben belüli kapcsolatokat erősítését szolgálja az intézet és dolgozói között. Híryaga friss és bőséges, a lényeges aktualitásokra utal.

A két évig tartó állományrevízió tapasztalatairól szóló ismertetés néhány elgondolkasztó adatot közöl. A hiányok elemzése a következőket mutatta: az elűnt művekből 20.5 % az általános lexikon, szótár, térkép, 24.2 % a könyvtári szakirodalom, és 6.6 % a szakszótár. Ugy látszik OMKDK-beli kollégáink gondoskodnak szakmai továbbképzésükről! Az állományrevízió pontos számadatokat rögzített: a gyűjtemény több mint 900.000 egységből áll.

Nem hiányzik a lapból a humor rovat, nem érdektelen a hivatali illemtan és a szellemi totó sem.

A "Beköszöntő" az első számot szárnypróbatátnak minősíti, úgy véljük e szám alapján, hogy testvérlapunk már könnyedén repül.

OSZK Híradó szerkesztősége

KÖNYVTÁRUNK É L E T É R Ő I

AZ OSZK KÖZMŰVELŐDÉSI FELADATAI AZ ÁPRILISI TAGGYŰLÉS NAPIRENDJÉN

Az OSZK pártszervezete áprilisi taggyűlésének napirendjére tűzte azoknak a feladatoknak a megtárgyalását, amelyek az MSzMP KB 1974. évi közművelődésről szóló határozatából és a XI. Pártkongresszus állásfoglalásaiból az Országos Széchényi Könyvtárra, mint nemzeti könyvtárra hárulnak. Ónódy Miklós elvtárs, a Mikrofilmtár vezetője, osztályvezető, a pártvezetőség tagja ismertette a pártvezetőség állásfoglalását.

Utalt arra, hogy a művelődés kérdései és az ezzel kapcsolatos egyéni és intézményi feladatok napjainkban fokozott hangsúlyt kapnak. Társadalmi életünk elérkezett a fejlődésnek arra a fokára, amikor a művelődés a továbbfejlődés előfeltétele lett. "A művelődés és a műveltség egyéniséget formáló és közösséget teremtő erő" - mondta Kádár János elvtárs kongresszusi beszámolójában. "A társadalom további felemelkedését szolgáló céljaink szükségessé teszik, hogy erőteljesen fejlesszük közművelődési rendszerünket. A jelenleg is meglevő lehetőségek jobb kihasználása mellett fejlesszük a művelődés egyéni és közösségi formáit, a könyvtárak, a művelődési házak és más kulturális intézmények hálózatát."

A taggyűlési beszámoló a társadalmunk egészét érintő programból az OSZK teendőit igyekezett megfogalmazni. A beszámoló lényegében arra a múlt év őszén lezajlott megbeszélésre támaszkodott, amely első ízben kísérelte meg az OSZK közművelődési feladatainak összefoglalását. Itt alaptételként hangzott el, hogy nem új és nem az intézet eredeti feladataitól eltérő program megfogalmazására van szükség, hanem az eddigi feladatok céltudatosabb, a tudomány- és a művelődéspolitikai célkitűzéseit szemelőtt tartó jobb végrehajtására.

A vezetőség beszámolója az OSZK-nak a közművelődést elősegítő feladatoknak három irányát jelölte meg:

1./ Mindenek előtt nemzeti könyvtári feladatait kell lehetőségei szerint a legjobban teljesítenie két módon:

a/ az általa őrzött nemzeti kulturális értékek minél szélesebb körű megismertetésével: előadások, kiállítások, reprográfiai másolatok, fakszimile kiadások, stb. útján, a rádió és a TV, a sajtó segítségével.

b/ olvasószolgálatára fejlesztésével, figyelembe véve a könyvtár jelenlegi és távlati lehetőségeit.

c/ különféle szolgáltatásaival /nemzeti bibliográfiák kiadásával, és propagálásával, mikro- és egyéb másolatok készítésével, tároló könyvtár létrehozásával, a könyvtárközi kölcsönzés javításával stb./; e szolgáltatások terén már megindult jelentős kezdeményezés a közművelődési könyvtári gyűjtemények alapvetően fontos és hiányzó magyar kiadványainak kiegészítése, pótlása másolatokkal, továbbá megkezdődött a Könyvtárközi Kölcsönzés reorganizációja.

2. A KMK-val együttműködve, mint ennek könyvtári, sok tekintetben szakmai háttere, elő kell segítenie a KMK eredményes munkáját a könyvtárak körében. Biztosíthat előadókat, szerzőket, és a KMK műhelyet nyerhet egyes könyvtári problémák gyakorlati megoldhatóságának ellenőrzéséhez. A beszámoló hangsúlyozta, hogy e téren minden indokolatlan tekintélyföltés káros mindkét részből. A szervezett együttműködésnek az OSzK és a KMK között számos lehetősége van.

3. Nem kevésbé fontos saját dolgozóink művelődésének elősegítése, a politikai, a szakmai önképzés és szervezett továbbképzés terén a nyelvtanulásban és az általános művelődésben. Ami a nyelvtanulást illeti, a világnyelvek - orosz, angol, német, francia, spanyol - mellett nagy szükség lenne a szomszéd népek nyelvén: a szlováknak, a románnak, a szerb-horvátoknak szélesebb körű ismeretére. Erre ösztönözni kell főképpen a fiatal dolgozókat.

Az általános művelődés különféle csatornáinak lehetőségeinek biztosítása a dolgozók igényeinek figyelembevételével a szakszervezet, és a KISz feladata legyen.

A taggyűlés az alábbi határozatot fogadta el:

Határozati javaslat

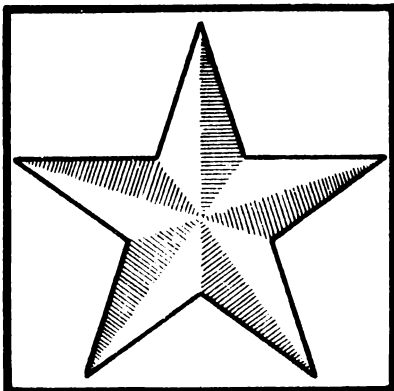
Az Országos Széchényi Könyvtár pártalapszervezete az 1975. április 21-én tartott taggyűlésén úgy határozott, hogy javasolja

1. az OSzK és a KMK vezetőségének, hogy készítsen az MSzMP közművelődési határozata végrehajtását szolgáló tervet főosztályokra, osztályokra bontva,

2. a Szakszervezeti Bizottságnak, hogy vizsgálja meg az OSzK és a KMK dolgozói közművelődésének helyzetét és feltételeit, s ennek alapján készítsen feladattervet és végrehajtási programot,

3. a KISz-nek, hogy tekintse fontos feladatának a fiatalok önművelésének szervezését, az ehhez szükséges szervezeti keretek és módszerek kialakítását, ehhez készítsen programot,

4. a pártvezetőség az állami vezetés, a szakszervezet és a KISz programjait, elkészültük után vitassa meg.

A PÁRTSZERVEZET HIREI

Az OSzK pártszervezetének vezetőségválasztó taggyűlése után az egyes pártcsoportokban a március-április hónapok folyamán sor került a pártcsoportok ujjéalakulására, illetve a pártcsoport bizalmiak megválasztására. Az egyes pártcsoportok bizalmijának Markovits Györgyit, Mártván Gyulánét, Miklóssay Jánosnét, Nagy Attilát és Sebestyén Gábornét választották meg.

Megkezdődött az OSzK-ban az MSzMP XI. kongresszusa anyagainak tanulmányozása a vezető dolgozók politikai továbbképzése keretében. Az első megbeszélést április 14-én tartotta a csoport Havasi Zoltán főigazgató helyettes vezetésével. Ezen kívül még 4 alkalommal foglalkozik ez az együttes a pártkongresszus témáival.

Tájékoztatásul közöljük a XI. kongresszus anyagának feldolgozását szolgáló programot:

1. téma Az MSzMP XI. kongresszusa jelentősége. A szocialista társadalmi viszonyok fejlődésének jelenlegi szintje. Követelmények a párt és a munkásosztály vezető szerepének erősítésében.
A foglalkozás ideje: 1975. április 14.
2. téma A népgazdaság helyzete, szocialista vonásai, továbbfejlesztésének feladatai. Életszínvonal-politikánk
A foglalkozás ideje: 1975. április 28.
3. téma Társadalmunk ideológiai élete. Feladatok a szocialista tudat és életmód fejlesztésében.
A foglalkozás ideje: 1975. május 12.
4. téma A párt vezető szerepe, élcsapatjellege erősítésének feladatai.
A foglalkozás ideje: 1975. május 26.
5. téma Szocialista építőmunkánk nemzetközi feltételeinek alakulása.
A foglalkozás ideje: 1975. június 9.

SZAKSZERVEZETI HIREK

VÁLASZTÁSRÓL, JELÖLÉSRŐL SZAVAZÁSRÓL

A Szakszervezetek Országos Tanácsa 1974. októberi határozata alapján 1975. április 1. és 1975. december 20. között újrá kell választani

az összes választott szakszervezeti szervet és tisztségviselőt, a szakszervezeti bizalmiaktól a Szakszervezetek Országos Tanácsáig.

A választás nagy jelentőségű esemény a szakszervezeti életben, mert nemcsak mozgásba hozza az egész tagságot, hanem azért is, mert alkalmat biztosít arra, hogy minden szinten áttekintsük az elmúlt négy év tevékenységét, és a végzett munka alapján értékeljük azt. A mostani választások jelentőségét emeli, hogy közvetlenül előtte ülésezett pártunk XI. kongresszusa, és ünnepeltük hazánk felszabadulásának 30. évfordulóját. Az az útravaló, melyet az MSzMP XI. kongresszusa adott, szilárd bázisa munkánknak, az a cél, melyet meghatározott: reális, tudományosan megalapozott, biztosítéka további fejlődésünknek. Bizakodó hangulatban, jó politikai légkörben láthatunk hozzá a választások megszervezéséhez, lebonyolításához.

A szakszervezeti szervek választása a Magyar Szakszervezetek Alapszabálya alapján, a demokratikus centralizmus alapelveinek megfelelően történik. A szakszervezeti szerveket és a választott tisztségviselőket a szakszervezeti tagok, illetve azok küldöttei választják meg. Alapvető célkitűzés, hogy ameddig lehetőséges - a szakszervezeti demokrácia minél szélesebbé tétele érdekében - biztosítani kell a tagság közvetlen részvételét a választásokon.

A választások lebonyolításának rendje

Alapszervezetünkben a választásokat - a Közalkalmazottak Szakszervezete határozata alapján - május 31-ig kell befejezni.

Szakszervezeti Bizottságunk figyelembe véve a választási irányelveket, pártvezetőségünkkel egyetértésben, a Közalkalmazottak Szakszervezete Budapesti Bizottsága jóváhagyásával a következő választási ütemtervet határozta meg:

1.) Bizalmiak választása (időpontja: április 6-15.)

A szakszervezeti bizalmi választása nyílt szavazással történik a csoporttertekezeteken. A bizalmi személyére az SzB képviselője, illetve a csoport bármelyik tagja tehet javaslatot. A megválasztáshoz a csoport több mint felének (minimálisan 50 %-a plusz 1 fő) beleegyezése szükséges. A csoporttertekezeteken kell megválasztani a vezetőségválasztó bizalmi küldötttertekezletre a küldötteket (minden 4 fő után 1 küldött és minden megkezdett négy fő után

is), valamint a választó értekezletek tisztségviselőit (levezető elnök, jelölő bizottság, szavazatszedő bizottság).

2.) Munkahelyi bizottság (időpontja április 16 - május 8.)

A választási irányelvek kívánatosnak tartják, hogy a szakszervezeti szervezetek felépítése - ahol erre a lehetőségek adottak - kövesse a szakmai felépítés elvét. Könyvtárunk pártvezetősége elérkezettnek látta az időt arra, hogy alapszervezetünkben általánossá váljék a munkahelyi bizottság forma, mely követné a könyvtár szervezeti rendjét. A Budapesti Bizottságunk nemcsak helyeselte, hanem szükségesnek tartotta ennek a bevezetését, mellyel szakszervezeti bizottságunk is egyetértett. A KMK-ban szerzett tapasztalatok is azt bizonyítják, hogy a munkahelyi bizottság tevékenysége jelentősen hozzájárul a szervezeti élet felpezsdítéséhez, a tagság aktivizálásához, a sajátos munkahelyi légkör kialakításához, a munka szervezettebbé és jobbá tételéhez, valamint a munkahelyi demokrácia szélesítéséhez. A mostani választásokon nemcsak a KMK-ban hanem az öt főosztályon és a GH területén kerül sor munkahelyi bizottság választására. (Az új SzB feladata lesz a munkahelyi bizottság hatáskörének tisztázása, a munkamegosztás kialakítása, a szakszervezeti jogosultságok decentralizálása.)

A munkahelyi bizottságot taggyűlésen a szakszervezeti tagok közvetlenül, titkos szavazással választják meg. A taggyűlésen kerül sor a csoportértekezleteken megválasztott küldöttek jóváhagyása, valamint a bizalmi küldöttértekezelő tisztségviselőinek nyílt szavazással történő megválasztására.

3.) Vezetőségválasztó bizalmi küldöttértekezelő (Időpontja: május 29.)

A küldöttek választják meg a szakszervezeti tanácsot, a számvizsgáló bizottságot, a felsőbb szervek (Budapesti Bizottság) választására jogosult küldötteket titkos szavazással, a társadalombiztosítási tanács tagjait nyílt szavazással.

A megválasztott szakszervezeti tanács, saját soraiból, titkos szavazással megválasztja a szakszervezeti bizottságot, annak elnökét és titkárát.

A választó-értekezletek akkor határozatképesek, ha azon az érdekelt választók kétharmada jelen van. Ha nem határozatképes a választóértekezelő, akkor 14 napon belül meg kell ismételni a választást, amely a megjelentek számától függetlenül határozatképes.

A jelölés módja

A tagság által megválasztott jelölő bizottság saját tagjai közül elnököt választ. A jelölő bizottságok - a tagsággal folytatott széleskörű beszélgetés alapján - a párt és a szakmai vezetőkkel történő konzultálás után

alakítják ki javaslataikat, és azokat közszemlére a választások előtt kifüggesztik.

A választói értekezleten a jelölő bizottság elnöke tájékoztatást ad a bizottság tevékenységéről, összegezi a tapasztalatokat, ismerteti azokat az elveket, szempontokat, amelyeknek figyelembevételével alakították ki javaslataikat.

A választók kérdéseket tehetnek fel mind a jelölő bizottsághoz, mind a jelöltekhez és észrevételeket tehetnek a jelöltekre, illetve a jelölésre vonatkozóan. A tagság nyílt szavazással dönti el, hogy a jelölő bizottság által jelölt személyek felkerüljenek-e a szavazólapra. A jelölteket általában együtt kell szavazásra bocsátani. Ha van vitatott személy, arról külön kell szavazni. A jelöltek elfogadásához a szavazati joggal rendelkezők több mint felének egyetértése szükséges.

A jelölő bizottság által beterjesztett javaslatok elfogadása után a választóknak joguk van más személyekre is javaslatot tenni. A pótlólag javasoltak felvétele is nyílt szavazással történik és ehhez is a szavazatok több mint fele szükséges. A pótlólag javasoltak a jelölés sorrendjében kerülnek a szavazólapra. Ezután kerül sor a szavazólapok elkészítésére. A szavazás titkos, annak követelményeit biztosítani kell.

Hogyan történik a választás?

A titkos szavazás során a választóknak jogukban áll bárkinek a nevét kihúzni, másikat beírni, plusz nevet felírni, illetve a szavazólapot változtatlanul hagyni. Amennyiben valaki a szavazólapon szereplő személyekkel és az ott feltüntetett sorrenddel egyetért, a szavazólapot változtatás nélkül kell a szavazóurnába bedobni.

Érvénytelen az a szavazólap, amelyből nem tűnik ki világosan, hogy kire adták a szavazatot (teljesen áthúzták, ráfirkáltak, eltépték stb.)

Megválasztottnak az a jelölt tekinthető, aki a titkos szavazás során a leadott szavazatok több mint a felét (minimálisan 50 % plusz 1 fő) megkapta. Több jelölt esetén, ha mindenki megkapta a szükséges szavazatot nem a szavazatok aránya, hanem a jelölés sorrendje dönt. Ha az elfogadott létszámnál kevesebb fő kerül megválasztásra, a választást folytatni kell, a hiányzó személyre a jelölő bizottság tesz javaslatot. A nem megválasztott személyt újra javaslatba hozni nem lehet. A választást a szükséges létszám kialakulásáig folytatni kell. Ha időközben a választóértekezlet határozatképtelenné válna, a választást fel kell függeszteni és két napon belül folytatni kell.

Gy.Á.

SEGÉLYEK ÉS UDULÉSEK

Szakszervezeti segélyek:

1975.januárban: Fráter Ivánné, Gaál Mária, Gyorgyevics Tamásné, Hajmási Sándorné, Kricsfalussy Lászlóné, Rajos Ferencné.

1975.februárban: Beck Ivánné, Gaál Mária, Kiss Jenőné, Slachta Erzsébet, Szuchovszky Zoltán, Tóthné Székely Ágnes, Vén Tiborné, Zahoray Gyuláné, Zilahy Tamásné.

1975. márciusban: Kricsfalussy Lászlóné, Kulcsár Szabó Ernő, Simon Jánosné.

NŐNAP alkalmából: Béri Gézáné, Csillag Lászlóné, Debulay Imréné, Gyenge Sándorné, Hajós Csabáné, Horog Istvánné, Horváth Tiborné, Moór Istvánné, Muzslay Lászlóné, Rákóczy Csabáné.

Munkaadói segélyek:

1975.februárban: Arday Borbála, Csákvári Elekné, Jeney Anna, Lakatos Lászlóné, Rázga Emma, Sándor István.

1975.márciusban: Balogh György, Daneelsné Szentpáli Eszter, Farkas Csilla, Holtzinger Gábor, Nagy Márta, Németh Zsuzsa, Neumayer Katalin, Oláh Éva, Piller Antalné, Selmeczi Ferencné.

NŐNAP alkalmából: Appel Károlyné, Bene Sándorné, Hernádi Lászlóné, Kausay Tiborné, Korber Károlyné, Kurcz Ágnes, Lengyel Istvánné, Tábori Györgyné.

Szakszervezeti beutalások:

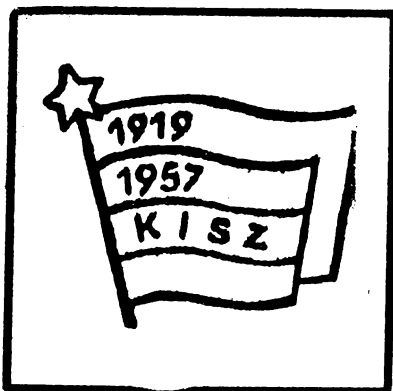
Kontingens beutalók: Mátrafüred/I.25. Alberti Julia és férje, Pécs/I.17. Tóth Lajosné.

Kontingensen felüli beutalók: Budapest-Szabadsághegy/I.30. Gáli József, Budapest-Rózsadomb/II.13. Láng Tiborné, Hollóháza/I.21. Barabás Katalin, Mátraháza/I.16. Sebestyén Géza és felesége, Miskolc-Tapolca/I.30. Dióssi Dánielné és férje, Szilvásvárad/I.30. Kostyál István és felesége.

Önköltséges beutalók: Mátrafüred/I.10. Kun Miklósné és férje, Mátrafüred/I.24. Rajos Ferencné és férje.

Összeáll.: Hoffer Rezsőné

1975. ápr. 1.

Az 1975/76-os mozgalmi évre vonatkozóan a tagok március folyamán és április első felében tették meg egyéni vállalásaikat. Ezek alapja a vezetőség által összeállított akcióprogram-tervezet volt. Az április 18-i KISZ taggyűlés értékeli és közösségi megbízatással emeli az egyéni vállalásokat. Ekkor fog kialakulni akcióprogramunk végleges formája és tartalma, amelyet a következő számunkban ismertetünk.

KI-KI FIGYELJEN x KISZ MUNKA VOLT x MOST MINDENKIÉ x A KLUB x KI-KI FIGYELJEN

Gyors, szinte ideges léptekkel bejött a terembe, ledobta a kabátját, és pár pillanat múlva a két fehér vetítövászonon megjelentek a színes diák - javarészt XX. századi művészek alkotásai.

Március 19-én "Világnézet a képzőművészetben" címmel Bálványos Huba, a Képzőművészeti Főiskola tanára tartott diavetítéssel egybekötött előadást a klubban. Párhuzamosan vetített egymás mellé egy-egy képet, s beszélt az alkotók látásmódjáról, világ- és életszemléletéről, egy Derkovits és egy Picasso kép kapcsán arról, hogy

ami első pillantásra zárt szerkesztésű, mindenhol pontosan körülhatárolt, "nyitottabb" lehet, mint az, ahol az egész horizont tárul a néző elé - látószólag. Nyitottabb a jövő felé. S ez a két művész különböző felfogásából, világszemléletéből ered. Derkovits "Három nemzedéke" az optimistán gondolkodó ember műve, aki emberibb jövőt lát meg, míg Picasso Halászcshaládja előtt - bár a végtelen tenger partján állnak - minden bezárult és lezárult.

A vetítés befejezése után beszélgetni kezdtünk, s azon nyomban lángolt a vita, a fentebb említett két képpel kapcsolatosan: voltak, akik Derkovitsot túl "agitativnak", "szájbarágósnak" tartották, s vélemények ütköztek meg pro és kontra.

Szóba került Salvador Dali (elégé hosszan, Dali kimerithetetlen téma, rajongói és az őt bírálók számára egyaránt), az utóbbi időben "felfedezett" Bosch, felmerült a kérdés: kell-e ismerni a művész életét ahhoz, hogy szeressük s megértsük műveit. (Hozzászólások pro és kontra.) A művészetekről lassan áttértünk a ma problémáira, a fiatalokra, a KISZ-re.

Bálványos Huba nem csak rendkívül szuggesztív előadó, hanem lelkes vitapartner, akivel élmény (és igen tanulságos) beszélgetni. Fél tíz körül úgy kellett minket "kisöpörni" (bizony, maradtunk volna még). Bálványos Huba ígéretet tett, októberben újból vendégünk lesz. Örömmel várjuk!

GERGÓ JUDIT

"Én egy analfabéta vagyok"

Sándor György előadóját a KISZ klubban.

Az Ifjúsági Klubban április kilencedikén vendégül láttuk Sándor Györgyöt. Teljes teltház fogadta "egyszemélyes" színházát. Keserű, abszurd humorra, vibráló egyénisége, fantasztikus asszociatív készsége és közvetlensége nagy hatással volt ránk.

A Klub közönsége az "Én egy analfabéta vagyok" című előadást bemutatását kérte. Sándor György, műsorának gyors, lüktető ritmusát még tovább fokozta, a színházban meg nem engedhető, pazar improvizációk sorával, amelyekben a humor fegyverét gyakran önmaga ellen fordította.

Az előadás befejezése után késő estig beszélgettünk. Sándor György mély emberségével, másokrafigyelésével szinte baráti légkört alakított ki. Mint mondotta, célja "átmenni az uthengeren" azaz legyőzni az embert eltiporni akaró nehézségeket.

Filozófikus gondolatok és sztorik kavarogtak a sötétben /az épület áramtalanításával figyelmeztettek minket az idő múlására./ Így a beszélgetést csak elkezdeni tudtuk, befejezni, mint megbeszéltük egy hónap múlva fogjuk. - Ugy látszik nemcsak mi éreztük jól magunkat ezen az estén...

PEHÁRTZ LŐRINC

A politikai előadássorozat keretében:

Kínáról - a klubban

Az indiai élménybeszámoló után Ázsia másik nagy, s a hírekben sokat szereplő népéről is hallhattak érdekes előadást azok, akik február 28-án elmentek a KISZ-klubba. Pataki Sándort, a Külügyi Intézet munkatársát, hazánk Kína-kutatóinak egyikét láttuk vendégül, aki - saját személyes tapasztalatai alapján - a kínai emberek mentalitásáról, a népi kommunák életéről, a gazdaság, a kultúra és a politika kapcsolatáról, Mao/rög/ eszméiről beszélt, s szólt a világpolitikai összefüggésekről is /a KKP és a Komintern kapcsolata a II. világháború előtti években, Kína viszonya a két "szuperhatalomhoz", a "harmadik világhoz", befolyása a nyugat-európai baloldalra, ill. "ujbaloldalra", a kínai és az albán helyzet különbségei stb./ A megjelentek igen sok kérdést tettek fel, s azzal az érzéssel távozhattak, hogy e valóban komplex kérdéskör sok tényezője szóba került.(MG.)

Március tizenötödikét rövid műsorösszeállítással ünnepelte meg az Irodalmi Klub, Közreműködött Nagy Márta, Tiszai István, Tóth Árpád, Sigora Györgyi és Szalay Márta.

Április 25-én megindul[t] a filmklub az "Eper és vér" című amerikai film vetítésével. Vetítő és klubvezető: Eckstein Tibor (NCs).

Március 23-án, vasárnap délelőtt a Magyar Nemzeti Múzeum kiállításának látogatóit igen kellemes meglepetés fogadta. A múzeum jó akusztikát biztosító aulájában az OSZK Kamarakórusának hangversenyét hallhatták a Múzeumi Matiné hangverseny-sorozat keretében.

Április 16-án ismét részesei lehetünk az OSZK Kamarakórusa hangversenyének. Itt közreműködött a Zirci Reguly Antal általános iskola uttörőköra Bozsay József karnagy vezetésével. Igazi ünnepi hangverseny volt, melyet a fiatalok hazánk felszabadulásának 30. évfordulója tiszteletére rendeztek.

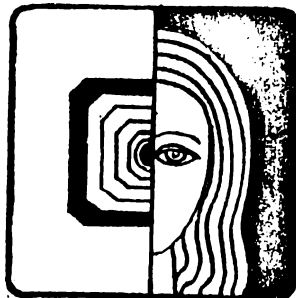
A két énekbarátság alapuló kapcsolata - mely műemlékkönyvtárunk közreműködésével szövődött évekkel ezelőtt - már-már hagyománnyá válik. Ezt a barátságot mindkét részről a jövőben is erősíteni, ápolni kívánják.

Kamarakórusunk nyitószáma után Dr. Haraszthy Gyula ny. főosztályvezető közvetlen szavakkal méltatta annak jelentőségét, hogy az itt fellépő két generációt képviselő fiatalság szabad hasáiban, békében, nyugodt körülmények között ismerheti meg és adhatja tovább a hazai és nemzetközi zenekulturát a klasszikusoktól a kortárs szerzőkig.

A Zirci Uttörőkórus műsora, a közbe ékelt szavalatokkal együtt igen kemény, nagyon eredményes felkészülésről tanuskodott. Köszönjük azt a lelkes, áldozatos pedagógiai munkát, melynek eredményeként a tisztán csengő, úde gyermekhangok olyan különösen kellemes atmoszférát tudtak varázsolni a kristálycsillár fényében uszó díszterembe.

As igényesen összeállított műsor interpretálása mindkét kórus részéről maradandó művészi élménnyel ajándékozta meg a nagyszámu lelkes közönséget.

PÓCSINÉ MUNKÁCSI GABRIELLA

Lapzárta után, 1975. május 29-én zajlott le a könyvtár szak-szervezeti vezetőségválasztó bizalmi küldöttértekezlete, amely megválasztotta az OSZK 63 tagu Szakszervezeti Tanácsát, az alapszervezet Számvizsgáló Bizottságát, valamint Társadalombiztosítási Tanácsát.

A Szakszervezeti Tanács tagjai:

Balogh György, Beóthyné Kozocsa Ildikó, Bereczky László, Berlász Piroska, Bibor Jenőné, Bor Kálmán, Borsos Józsefné, Csoboth Attila, Dárdai Miklósné, Debreczeni Károlyné, Debulay Imréné, Deli Györgyné, Demjén Andrásné, Dömötör Lajosné, Falta Rosemarie, Farkas Ottó, Ferenczy Endréné, Froemelné Jáky Éva, Gajtkó Éva, Gyenge Sándorné, Gyulai Árpád, Havas Katalin, Hoffer Rezsőné, Horváth Gyuláné, Horváth Tiborné, Izsó Livia, Kastaly Beatrix, Kelecsényi Gábor, Kiszely Olivér, Kiszely Olivérné, Kobelrausch Katalin, Kovács Ilona, Malomsoki János, Mészáros Pálné, Miklóssyné Varró Judit, Milhoffer Alajos, Nagy Zsoltné, Pócsi Árpádné, Pusztai Istvánné, Rákóczy Csabáné, Rakovszky Istvánné, Révay Rita, Rosta Lajosné, Sebestyén Gáborné, Somkúti Gabriella, Somorjai Olga, Spira Györgyné, Stella Györgyi, Szabó Sándor, Sente Ferenc, Szilvássy Zoltánné, Szinnay Tivadarné, Tamás Péter, Tatai András, Tóth Lajos, Török Sára, Ürögdy Györgyné, Veisse Istvánné, Vizkelety András, Wittek Lászlóné, Wix Györgyné, Wolf Magdolna, Zágonyi Ilona

A Számvizsgáló Bizottság elnöke: Pintér Antalné, tagjai: Deli Györgyné, Tamás Péter

A Társadalombiztosítási Tanács tagjai: Darabos Pálné, Kiss Györgyné, Kiszely Olivérné, Losonczy Andrásné

A Szakszervezeti Tanács tagjai sorából az alábbi Szakszervezeti Bizottságot választotta meg:

elnök: Ferenczy Endréné, titkár: Bor Kálmán, tagok: Farkas Ottó, Havas Katalin, Hoffer Rezsőné, Horváth Tiborné, Milhoffer Alajos, Pócsi Árpádné, Rosta Lajosné

x

A bizalmi küldöttértekezletet megelőzően lezajlott csoportértekezleteken kerültek megválasztásra a munkahelyi bizottságok.

- 1.sz.munkahelyi bizottság. Titkár: Kelecsényi Gábor. Tagjai: Neumayer Katalin, Tatay András, Tomits Ottilia, Zágonyi Ilona
- 2.sz.munkahelyi bizottság. Titkár: Falta Rosemarie. Tagjai: Dárdai Miklósné, Vavrincez Veronika
- 3.sz.munkahelyi bizottság. Titkár: Kastaly Beatrix. Tagjai: Malek Magdolna, Cziegler Mária, Strón Tamásné, Szendi Emma
- 4.sz.munkahelyi bizottság. Titkár: Froemelné Jáky Éva. Tagjai: Batári Gyula, Juhász Lászlóné
- 5.sz.munkahelyi bizottság. Titkár: Horváth Gyuláné. Tagjai: Veisse Istvánné, Wolf Magdolna
- 6.sz.munkahelyi bizottság. Titkár: Rakovszky Istvánné. Tagjai: Jávör Péterné, Fodor Béla
- 7.sz.munkahelyi bizottság. Titkár: Csoboth Attila. Tagjai: Cholnoky Győző, Jordán Katalin

